

Evaluatie BKD

Eindrapport

KWINK GROEP

Evaluatie BKD

Eindrapport

Den Haag, 15 / 05 / 2017

Auteur: Ir. Maarten Noordink
Freek Kuipéri, MSc.
Ir. Bill van Mil
Pauline Modderman, MSc.

Status: Definitief

KWINK GROEP

Samenvatting

Inleiding

De plantaardige keuringsdiensten de BKD, het KCB, de NAK en Naktuinbouw vallen sinds 1 januari 2010 onder de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen en hun functioneren dient periodiek te worden geëvalueerd op doelmatigheid en doeltreffendheid. Het ministerie van Economische Zaken (EZ) is als verantwoordelijk ministerie opdrachtgever van deze evaluaties. De centrale onderzoeksvraag van de vier evaluaties is of het functioneren van de plantaardige keuringsdiensten doeltreffend en doelmatig is geweest tijdens de evaluatieperiode 2010 – 2016. KWINK groep heeft de vier keuringsdiensten separaat geëvalueerd. Dit rapport bevat de uitkomsten van de evaluatie van de BKD, de keuringsdienst die verantwoordelijk is voor de controle op de naleving van wettelijke eisen voor kwaliteit en plantgezondheid in de bloembollensector.

De bevindingen van dit onderzoek zijn gebaseerd op de uitkomsten van een documentstudie en percepties uit interviews met de BKD, sector- en brancheorganisaties, het ministerie van EZ en de NVWA. Daarnaast is gebruik gemaakt van de respons op een zelfevaluatie ingevuld door de BKD.

Doeltreffendheid

Wij vinden het aannemelijk dat de BKD wettelijke taken doeltreffend uitvoert.

- De BKD voert jaarlijks tienduizenden keuringen van partijen uit die resulteren in enkele duizenden afkeuringen en circa honderd vondsten van een quarantaine organisme (stengelaal). Daarmee heeft de BKD voorkomen dat producten die niet aan de wet voldoen op de markt zijn gekomen.

- Voor zover bekend zijn in de evaluatieperiode door de BKD geen percelen of partijen onterecht afgekeurd.

- Van het aantal onterechte goedkeuringen, waarbij een partij die niet aan de handelseisen voldoet toch op de markt is gekomen, is geen volledig beeld te geven. Het aantal klachten van eindgebruikers over het materiaal dat is gekeurd door de BKD en het aantal ontvangen notificaties bij export naar derde landen vormen hiervoor een indicatie. Deze zijn er niet tot nauwelijks.

- De BKD functioneert zorgvuldig, integer, transparant en onafhankelijk, en voert wettelijke taken effectgericht uit. De BKD heeft verschillende voorzieningen getroffen om een goede taakuitvoering te borgen. We zijn in het onderzoek niet gestuit op misstanden of zorgwekkende signalen ten aanzien van de voorgenoemde criteria.

- We hebben in het onderzoek geen indicaties gevonden dat de uitvoering van de verschillende type taken die de BKD uitvoert (kwaliteitstaken, zoals vastgelegd in het keuringsreglement en uitgewerkt in de uitvoeringsrichtlijnen en fytosanitaire taken) elkaar ‘bijten’. Het combineren van fytosanitaire werkzaamheden en toezicht op kwaliteit levert juist efficiëntiewinst op (zie conclusies doelmatigheid). De BKD heeft commerciële activiteiten, zoals vrijwillige virustoetsen en opleidingen, ondergebracht in de dochteronderneming BQ Support. In het onderzoek zijn geen signalen naar boven gekomen dat de werkzaamheden van de BKD en BQ Support elkaar ‘bijten’.

- Op basis van het voorgenoemde vinden we het aannemelijk dat de BKD een bijdrage levert aan (het vertrouwen in) de kwaliteit van het teeltmateriaal van bloembollen en de positie van Nederland in de wereldmarkt.

Uit de evaluatie volgt ten aanzien van doeltreffendheid ook een aantal uitdagingen en kansen.

- We doen de BKD de aanbeveling om de mogelijkheden van risicogebaseerd toezicht en systeemtoezicht verder te onderzoeken. Met betrekking tot de doorontwikkeling van risicogebaseerd toezicht wijzen we erop dat de BKD mogelijk ook kan leren van de wijze waarop andere toezichthouders (in Nederland) risicogericht toezicht toepassen en hebben geïmplementeerd. Op dat punt is namelijk veel in beweging bij veel toezichthouders

- De BKD kan kennis en informatie waarover het beschikt nog meer benutten om het leereffect in de sector te versterken. Bijvoorbeeld in de vorm van bijeenkomsten (in aanvulling op de jaarlijkse bijeenkomsten van de productgroepen) en door het actief delen van resultaten en analyses met de sector. De BKD merkt hierover terecht op dat ervoor gewaakt moet worden dat hiermee de bedrijfsvertrouwelijkheid van gegevens niet in het geding komt en dat de BKD met de uitvoering van werkzaamheden dicht bij de kerntaak blijft, omdat anders de onafhankelijkheid van de BKD in gevaar kan komen.

- We concluderen dat continuïteit van deskundigheid bij de BKD een aandachtspunt is vanwege de ‘vergrijzing’ van het personeelsbestand en de (technologische) ontwikkelingen die ander type kennis vereisen (bijvoorbeeld kennis van risicogebaseerd toezicht, data-analyse en ICT).

- We onderschrijven het voornemen van de BKD om wijzigingen aan te brengen in het governancemodel. Ten eerste omdat nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen het wenselijk maken dat in het bestuur naast sectorkennis ook andere type kennis aanwezig is. Ten tweede vanwege de omvang van het bestuur. Ten derde vanwege de ervaren onbalans tussen telers en handelsbedrijven. Tot slot omdat het van belang is alert te blijven op de (gepercipieerde) onafhankelijkheid van de BKD op bestuursniveau.

- Wij geven de BKD mee om blijvend aandacht te hebben voor een transparante en zorgvuldige toelichting bij de uitvoering van zijn werkzaamheden.

Doelmatigheid

Wij vinden het aannemelijk dat de BKD de wettelijke taken doelmatig uitvoert.

- De tarieven van de BKD zijn gemiddeld genomen in de evaluatieperiode afgenomen. Dit is mede het resultaat van efficiëntieverbeteringen en digitalisering van de bedrijfsprocessen. We zien verder dat het ministerie van EZ de financiën en de tariefontwikkeling bij de BKD kritisch volgt en dat er in de evaluatieperiode op dit punt geen (grote) discussies hebben plaatsgevonden of tekortkomingen zijn gesignaleerd. Gesprekspartners zijn van mening dat de BKD de wettelijke taken *lean and mean* uitvoert.

- Het combineren van kwaliteitskeuringen (op basis van het keuringsreglement en de invulling daarvan in uitvoeringsrichtlijnen) en fytosanitaire inspecties heeft duidelijke synergievoordelen. De controles kunnen worden uitgevoerd in dezelfde keuring waardoor de kosten voor de bedrijven lager zijn.

- Er zijn verschillende indicaties dat de BKD efficiënt werkt. De BKD heeft op verschillende vlakken contact met de andere plantaardige keuringsdiensten en wordt op onderdelen ook samengewerkt, bijvoorbeeld als het gaat om de uitwisseling van personeel en het uitvoeren van keuringen die producten telen of verhandelen die onder de verantwoordelijkheid van meer dan een keuringsdienst vallen.

Uit de evaluatie volgen ten aanzien van de doelmatigheid enkele kansen en uitdaging.

- Op het gebied van ICT heeft de BKD de afgelopen jaren een aantal verbeteringen doorgevoerd. We constateren dat de komende jaren op dit punt nog ruimte is voor doorontwikkeling. Met name het aantal bedrijven dat gebruik maakt van het Ketenregister kan worden vergroot.

- Parallel aan de evaluatie van de BKD zijn ook de drie andere plantaardige keuringsdiensten geëvalueerd (BKD, KCB en NAK). We constateren dat de keuringsdiensten uitdagingen te wachten staan die in veel gevallen soortgelijk zijn. Om die reden zal het delen van kennis en ervaringen tussen de keuringsdiensten in de toekomst onverminderd van belang zijn.

Inhoud

Samenvatting 3

1. Inleiding 7
    1.1. Achtergrond 7
    1.2. Onderzoeksvragen 7
    1.3. Evaluatiekader 8
    1.4. Aanpak 9
    1.5. Leeswijzer 10

2. De BKD 11
    2.1. Organisatie 11
    2.2. Taken 11
    2.3. Activiteiten en faciliteiten 12

3. Resultaten en effecten 14

4. Toetsingscriteria 17
    4.1. Zorgvuldig en integer 17
    4.2. Onafhankelijk 19
    4.3. Transparant 21
    4.4. Effectgericht 22
    4.5. Efficiënt georganiseerd 24

5. Conclusie en aanbevelingen 27
    5.1. Doeltreffendheid 27
        5.1.1. Conclusie doeltreffendheid 27
        5.1.2. Aanbevelingen doeltreffendheid 28
    5.2. Doelmatigheid 30
        5.2.1. Conclusie doelmatigheid 30
        5.2.2. Aanbevelingen doelmatigheid 31
    5.3. Reflectie op het onderzoek 31

Bijlage I: Feitenoverzicht 32

Bijlage II: Overzicht gesprekspartners 36

Bijlage III: Documenten 37

1. Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we eerst de achtergrond van het onderzoek. Vervolgens lichten we de onderzoeksvragen toe en beschrijven we het evaluatiekader en de onderzoeksaanpak. We sluiten het hoofdstuk af met een leeswijzer.

1.1. Achtergrond

Plantaardige keuringsdiensten

In de plantaardige sector in Nederland zijn vier keuringsdiensten actief die zijn belast met publieke taken. De vier plantaardige keuringsdiensten zijn de Bloembollen keuringsdienst (BKD), het Kwaliteits-Controle-Bureau (KCB), de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van landbouwgewassen (NAK) en de Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw (Naktuinbouw).

De vier keuringsdiensten hebben de volgende taken/werkzaamheden:

- Wettelijke taken op het gebied van kwaliteit, waaraan ze hun status van zelfstandig bestuursorgaan (hierna zbo) ontlenen;
- Taken op het gebied van plantgezondheid in mandaat van de minister en onder toezicht van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (hierna de NVWA);
- Werkzaamheden waarbij medewerkers optreden als onbezoldigd ambtenaar van de NVWA;
- Werkzaamheden onmiddellijk voortvloeiend uit de wettelijke taak (artikel 37 Kaderwet zbo).

Evaluatie plantaardige keuringsdiensten

De BKD, het KCB, de NAK en Naktuinbouw vallen sinds 1 januari 2010 onder de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen en hun functioneren dient periodiek te worden geëvalueerd op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren.[1] Het ministerie van Economische Zaken (hierna ministerie van EZ) is als verantwoordelijk ministerie opdrachtgever van deze evaluaties.

Omdat de vier keuringsdiensten aparte, niet onderling geclusterde organisaties zijn heeft KWINK groep vier separate evaluaties uitgevoerd en gerapporteerd in vier separate rapporten. Daar waar sprake is van samenhang tussen de plantaardige keuringsdiensten, bijvoorbeeld omdat sprake is van samenwerking op bepaalde terreinen, is dat in alle vier de rapportages opgenomen.

Evaluatie van de BKD

Dit document betreft de evaluatie van de BKD. In hoofdstuk 2 zijn de BKD en de taken en werkzaamheden van de BKD beschreven.

1.2. Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag van de vier evaluaties is of het functioneren van de betreffende plantaardige keuringsdienst doeltreffend en doelmatig is geweest tijdens de evaluatieperiode 2010 – 2016. Het onderzoek

[1] Artikel 39, eerste kid van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, zie: http://wetten.overheid.nl/BWBR0020495/2015-01-01#Hoofdstuk5.

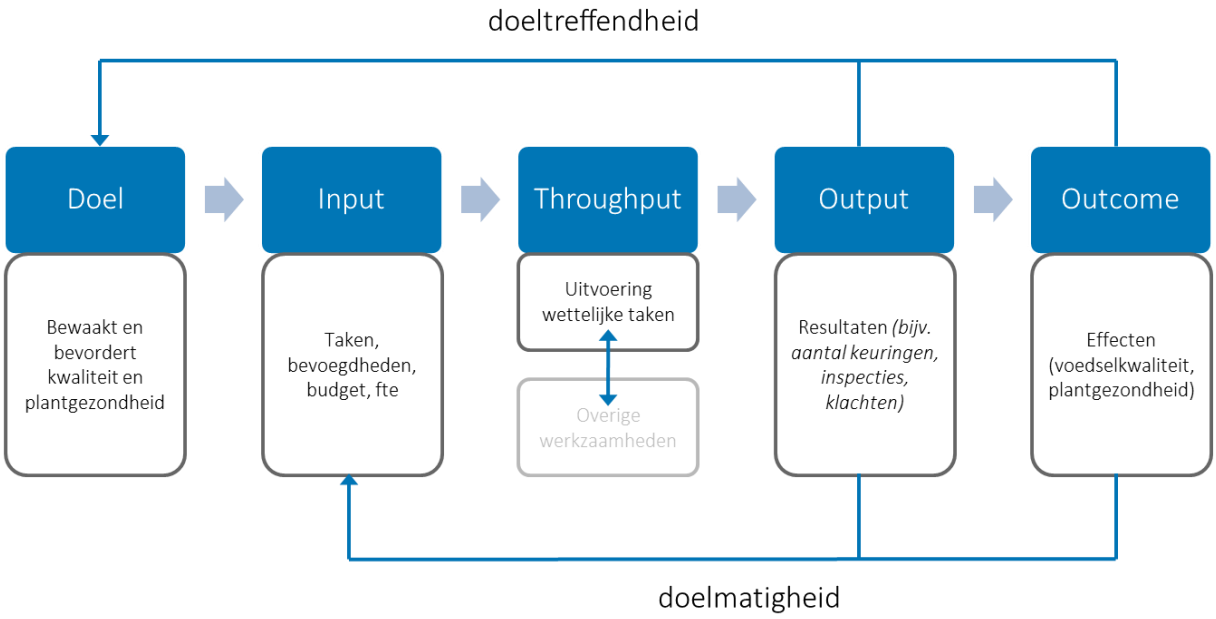
spitst zich vooral toe op de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de *wettelijke* taken op basis waarvan de keuringsdiensten zelfstandig bestuursorgaan zijn.

Tevens zijn in de evaluatie de volgende deelvragen behandeld, die samenhangen met de centrale onderzoeksvraag:

- Wat zijn de *checks and balances* op het functioneren van de keuringsdienst in de praktijk?
- Heeft het feit dat de keuringsdienst naast zijn wettelijke taken ook taken uitvoert die daaraan nauw verwant zijn invloed op de taakuitoefening van de wettelijke taken en zo ja welke invloed?
- Op welke wijze komen de producten tot stand en hoe wordt daarbij zorgvuldigheid en integriteit geborgd?

1.3. Evaluatiekader

Voor de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag is gebruikt gemaakt van het hierna opgenomen evaluatiekader (figuur 1).

Figuur 1. Evaluatiekader voor de evaluatie van de vier plantaardige keuringsdiensten.

Bij het eerste onderdeel *doel* in het evaluatiemodel gaat het om de doelen die de plantaardige keuringsdienst wil realiseren of waaraan de keuringsdienst een bijdrage wil leveren.

Input is vervolgens hetgeen dat is meegegeven aan de plantaardige keuringsdienst. Te denken valt aan de taken en bevoegdheden van de plantaardige keuringsdienst. Ook het beschikbare budget en het aantal fte vallen hier onder. Ze vormen min of meer de uitgangspunten voor het functioneren van de plantaardige keuringsdienst.

Het onderdeel *throughput* heeft betrekking op de wijze waarop de plantaardige keuringsdienst zelf invulling geeft aan zijn (wettelijke) taken en hoe de keuringsdienst het budget inzet (en beheerst) om zoveel mogelijk resultaat te boeken op elk van die (wettelijke) taken. Bij de analyse van throughput zijn de volgende criteria gehanteerd:

- *Zorgvuldig en integer***.** De mate waarin *checks and balances* zijn getroffen om een zorgvuldige en integere uitvoering van taken te waarborgen.
- *Onafhankelijk.* De mate waarin de plantaardige keuringsdienst onafhankelijk opereert ten opzichte van beleidsmakers en (de schijn van) partijdigheid vermijdt ten aanzien van partijen in de sector.
- *Transparant.* De mate waarin de plantaardige keuringsdienst inzicht geeft in zijn activiteiten, werkwijze en resultaten aan de samenleving, de politiek en de sector(en).
- *Effectgericht.* De mate waarin de werkwijze erop is ingericht dat de belangrijkste problemen in de sector(en) tijdig worden gesignaleerd en voorkomen of opgelost.
- *Efficiënt georganiseerd.* De mate waarin de organisatie en de inrichting van de werkwijze een efficiënte uitvoering van taken bevordert.

Bij *output* gaat het om de directe resultaten van de activiteiten van de plantaardige keuringsdienst, gedeeltelijk uit te drukken in kengetallen. Bijvoorbeeld het aantal uitgevoerde keuringen, het aantal afkeuringen (naar aanleiding van een keuring), het aantal ontvangen klachten en de aard van die klachten.

Outcome betreft de effecten in de maatschappij. Het gaat om de vraag of de doelen van de plantaardige keuringsdienst zijn bereikt: in welke mate is het bijvoorbeeld gelukt om de kwaliteit van producten en processen in de sector(en) te bevorderen?

We analyseren en beoordelen de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de vier plantaardige keuringsdiensten door de verschillende onderdelen van het analysekader aan elkaar te relateren. Hierbij past de kanttekening dat een objectieve meetlat om verschillende redenen ontbreekt. Ten eerste is de taak van de keuringsdiensten – het bewaken en bevorderen van kwaliteit en plantgezondheid – niet vertaald in concrete, meetbare doelen waaraan de doeltreffendheid van het functioneren van de plantaardige keuringsdiensten kan worden afgemeten. Bovendien spelen ook afgeleide doelen een rol, zoals markttoegang en de marktpositie van het Nederlands product, waarbij niet is geëxpliciteerd hoe die zich verhouden tot de primaire doelen van de keuringsdiensten. Ten tweede is sprake van een causaliteits- en attributieprobleem, omdat niet in alle gevallen is vast te stellen of en in welke mate een bepaald resultaat of effect is toe te schrijven aan de keuringsdienst. Ook andere factoren zijn van invloed op het kwaliteitsniveau van land- en tuinbouwproducten. Ten derde is er geen nulmeting beschikbaar waarmee het huidige functioneren van de plantaardige keuringsdienst vergeleken kan worden.

Het voorgenoemde heeft als consequentie, dat wij in deze evaluatie bij de oordeelsvorming vooral vaststellen of het - op basis van kwantitatieve en kwalitatieve indicaties en contra-indicaties voor doelbereik en op basis van de gevonden feiten en opvattingen in gesprekken - *aannemelijk* is dat de plantaardige keuringsdiensten doeltreffend en doelmatig functioneren.

1.4. Aanpak

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode december 2016 tot en met april 2017. In het onderzoek is gebruik gemaakt van een gefaseerde aanpak.

Documentanalyse. Beschikbare informatie over de plantaardige keuringsdiensten is geanalyseerd om een feitelijk beeld te krijgen van de werkzaamheden van de plantaardige keuringsdiensten. Bijlage III bevat een overzicht van de documenten die voor de evaluatie van de BKD zijn geraadpleegd. Het gaat bijvoorbeeld om jaarverslagen, rapportages inzake de accreditaties door de Raad voor Accreditatie en audits door de NVWA en wet- en regelgeving.

Informatieverzoek en zelfevaluatie. Op basis van de documentenanalyse zijn vervolgvragen geformuleerd, die in een aanvullend informatieverzoek zijn uitgezet bij de plantaardige keuringsdiensten. Het informatieverzoek is aangevuld met een aantal kwalitatieve vragen om een eerste beeld te krijgen van het oordeel van de plantaardige keuringsdiensten zelf over hun werkwijze en de resultaten.

Verdiepende interviews. Vervolgens zijn verdiepende interviews gehouden met de plantaardige keuringsdiensten, sector- en brancheorganisaties, het ministerie van EZ en de NVWA. Zie voor een lijst met gesprekspartners bijlage II.

Toetsing conceptbevindingen. Op basis van de verzamelde informatie zijn conceptbevindingen opgesteld. Deze zijn getoetst bij de plantaardige keuringsdiensten en het ministerie van EZ.

Rapportage. Voor elke keuringsdienst zijn de conceptbevindingen uitgewerkt in een separaat rapport.

1.5. Leeswijzer

In het hoofdstuk hierna gaan we eerst in op de specifieke taken en werkzaamheden van de BKD. In hoofdstuk 3 beschrijven we de resultaten en effecten die de BKD bereikt met de werkzaamheden. In hoofdstuk 4 beschrijven we het functioneren van de plantaardige keuringsdienst aan de hand van vijf toetsingscriteria: zorgvuldig en integer, onafhankelijk, transparant, effectgericht en efficiënt georganiseerd. Bij elk toetsingscriterium komen de relevante feiten en percepties aan de orde die betrekking hebben op dat toetsingscriterium. In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en aanbevelingen, waarbij eerst wordt ingegaan op doeltreffendheid en vervolgens op doelmatigheid.

De bijlagen bevatten een feitenoverzicht met belangrijke kengetallen (bijlage I), een overzicht van de gesprekspartners (bijlage II) en een overzicht van de bestudeerde documenten (bijlage III).

2. De BKD

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de BKD en de taken en werkzaamheden van de BKD.

2.1. Organisatie

De BKD is als keuringsdienst verantwoordelijk voor de controle op de naleving van wettelijke eisen voor kwaliteit en plantgezondheid in de bloembollensector. De BKD heeft ten doel om op basis van hetzij de wet, hetzij een ministerieel mandaat controle- en inspectiewerkzaamheden te verrichten op planten en plantaardige producten, in het bijzonder bloembollen. Hieronder valt het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Landbouwkwaliteitswet en de Plantenziektewet gestelde voorschriften en de uitvoering van fytosanitaire inspecties en het waarmerken van fytosanitaire kwaliteitscertificaten. Met deze werkzaamheden levert de BKD een bijdrage aan: 1) het verhogen van de kwaliteit van bloembollen; 2) het bewaken en bevorderen van de gezondheid van planten vanuit een internationale context.[2] De BKD is aangewezen als zelfstandig bestuursorgaan (zbo) op basis van hun kwaliteitstaken en valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van EZ en staat voor zijn taken op het gebied van plantgezondheid onder het uitvoeringstoezicht van de NVWA.

Bij de BKD zijn circa 160 medewerkers werkzaam (inclusief flexibele schil). Dit komt neer op 95 fte. Hiervan is ongeveer 30 fte werkzaam op het kantoor, ongeveer 25 fte werkzaam in het laboratorium en ongeveer 40 fte werkzaam in de buitendienst.[3] De jaarlijkse begroting van de BKD is rond de € 8,8 miljoen.[4]

De BKD is een stichting en heeft een algemeen- en een dagelijks bestuur. De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt bij het algemeen bestuur. In het algemeen bestuur hebben zestien vertegenwoordigers uit de sector zitting (benoemd door brancheorganisaties in de sector). De benoeming van een onafhankelijke voorzitter door het bestuur dient te worden goedgekeurd door de minister van EZ.

2.2. Taken

Op grond van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 is de BKD aangewezen als instantie die is belast met de keuring van teeltmateriaal van bloembollen.[5] Op grond van de uitvoering van deze taak is de BKD aangemerkt als ‘voltijd-zbo’ (in de zin van artikel 37 Kaderwet zbo).[6]

Voor de uitvoering van de werkzaamheden die verband houden met de hiervoor genoemde taak stelt het bestuur van de BKD een keuringsreglement op. Het besluit tot vaststellen van dit keuringsreglement is goedgekeurd door de minister van EZ.[7] In het keuringsreglement is vastgelegd dat de bloembollen worden

[2] Statuten van de BKD artikel 3.
[3] Jaarverslag BKD 2016, pagina 31.
[4] Jaarverslag 2016.
[5] Artikel 11 Landbouwkwaliteitsbesluit 2007.
[6] Brief minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de BKD, Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, 12 maart 2010 en Brief minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Tweede kamer, Mededeling ministerie van LNV in gevolgen artikel 42 Kaderwet ZBO, 21 januari 2008.
[7] Statuten van de BKD artikel 33.

gekeurd in de klasse waarvan aan de vereiste is voldaan. Deze vereisten zijn vastgelegd in Europese richtlijnen en zijn door de BKD uitgewerkt in uitvoeringsrichtlijnen.

De BKD voert daarnaast in mandaat van de minister van EZ diverse taken uit op het gebied van plantgezondheid. De NVWA houdt toezicht op de uitvoering van deze taken.[8] Onderdeel hiervan vormt de uitvoering van import- en exportinspecties. Voor de uitvoering van de taken op het gebied van exportcertificering zijn de keurmeesters van de BKD benoemd als onbezoldigd ambtenaar van de NVWA.[9]

2.3. Activiteiten en faciliteiten

Hierna beschrijven we de belangrijkste werkzaamheden en activiteiten die de BKD verricht.

Keuren van kwaliteit en plantgezondheid van bloembollen
De BKD voert keuringen uit om toezicht te houden op de naleving van (Europese) normen voor de kwaliteit van bloembollen. Het gaat hier om de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van de kwaliteitstaken die de BKD heeft. Hiertoe voert de BKD verschillende keuringen uit:[10]

- Veldkeuringen. Bloembollen worden gekeurd door middel van een veldkeuring. Indien het te velde staande gewas voldoet aan de wettelijke vereiste wordt deze gekeurd in de klasse waarvan aan de vereiste is voldaan. Voor te velde staande gewassen die niet worden verhandeld wordt tevens een veldkeuring uitgevoerd op quarantaine organismen en aardappelmoeheid.
- Monsterkeuringen. Monsterkeuringen zijn verplicht voor bloembollen die in een andere klasse worden gekeurd dan de standaardklasse (wettelijke minimum). Een monsterkeuring kan een opplant in de kas van de BKD zijn en kan bestaan uit toetsen in het laboratorium van de BKD.
- Droge keuring. De BKD kan, indien een ontvangend exportland dit vereist, een droge keuringen verrichten voor partijen die geen veldkeuring hebben ondergaan maar die een bedrijf wel in de handel wenst te brengen.

Daarnaast voert de BKD jaarlijks een erkenningsbeoordeling van een bedrijf uit. Hierbij wordt gecontroleerd of bedrijven voldoen aan de in Europese richtlijnen gestelde regels omtrent het productieproces, de controle- en de registratievoorschriften.[11]

Fytosanitaire inspecties bij import en export
Plantaardige producten die worden geïmporteerd in de EU moeten voldoen aan de eisen van de EU. De BKD voert hiertoe in mandaat van de NVWA fytosanitaire inspecties uit op zendingen van bloembollen. Hierbij wordt gecontroleerd of het fytosanitaire certificaat uit land van herkomst juist is en of het product vrij is van quarantaine organismen. De systematiek en vereiste voor deze fytosanitaire inspecties worden vastgesteld door de NVWA.

Bij export van bloembollen naar landen buiten de EU moet worden voldaan aan de eisen die het land van bestemming (‘derde land’) stelt. De keurmeesters van de BKD voeren als onbezoldigd ambtenaar van de NVWA het eindonderzoek ten behoeve van de afgifte van fytosanitaire exportcertificaten uit. Een verzoek tot een exportinspectie dient de werkdag voorafgaande aan de inspectie voor 15.30 uur bij de BKD binnen te zijn. De BKD hanteert een bonus/malus systeem voor de omvang van de steekproef die wordt genomen bij

[8] Besluit mandaat, volmacht en machtiging keuringsdiensten 2013, artikel 2.
[9] Brief van ministerie van Economische Zaken, Landbouw en innovatie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, Aanpassing van fytosanitair exportstelsel, 13 juli 2012.
[10] Keuringsreglement BKD.
[11] Keuringsreglement BKD, artikel 8.

exportinspecties. Bij bedrijven met goede inspectieresultaten (weinig afkeuringen) wordt minder intensief gekeurd.

Overige activiteiten en faciliteiten
Ondersteunend aan de keuringswerkzaamheden informeert de BKD de sector over de keuringsystematiek en inhoudelijke ontwikkelingen via nieuwsbrieven en verschillende bijeenkomsten.

De BKD heeft een eigen laboratorium voor de uitvoering van monsterkeuringen. Tevens heeft de BKD een monsterkas waar monsters kunnen worden geplant om controles uit te voeren.

Dochteronderneming BQ Support
De uitvoering van niet-publieke taken en commerciële activiteiten heeft de BKD ondergebracht in de vennootschap BQ Support B.V. De BKD heeft het 100%-bezit van de aandelen in deze vennootschap. BQ Support biedt onder andere niet-verplichte keuringsactiviteiten en cursussen aan.

BQ Support is afnemer van laboratoriumtoetsen, vaktechnische capaciteit, overheadfaciliteiten en diensten van de BKD. Hiervoor is een dienstenovereenkomst afgesloten. De BKD verricht de werkzaamheden voor BQ Support tegen voor de BKD kostendekkende tarieven. De baten uit de verkoop aan BQ Support zijn jaarlijks goed voor circa 10% van de totale jaarlijkse baten van de BKD.[12]

De uitslagen van toetsen die BQ Support laat uitvoeren in het laboratorium van de BKD zijn alleen onder een nummer bekend bij de BKD, waarmee een waarborg is getroffen dat uitslagen van BQ Support niet kunnen worden gebruikt door de BKD in zijn rol als toezichthouder.

Tuchtrecht
De BKD beschikt over de mogelijkheid om overtredingen van, op basis van de Landbouwkwaliteitswet, het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 en in het tuchtreglement, gestelde regels ten aanzien van bloembollen voor te leggen aan de tuchtrechter. Indien de zaak bewezen wordt kan de tuchtrechter een voorwaardelijke boete, een onvoorwaardelijke boete of een berisping opleggen (zie hoofdstuk 3). Indien een overtreding voor strafrechtelijke vervolging in aanmerking komt wordt de zaak overgenomen door het Openbaar Ministerie en de NVWA.

Het tuchtgerecht is onafhankelijk van de BKD georganiseerd. De samenstelling en bevoegdheden van het tuchtgerecht en de rechtsgang zijn vastgelegd in een reglement op de tuchtrechtspraak. Het reglement voor de tuchtrechtspraak is goedgekeurd door het ministerie van EZ, mede namens het ministerie van Veiligheid en Justitie.[13]

[12] Jaarrekening 2015 BKD.
[13] Statuten BKD artikel 10.

3. Resultaten en effecten

In dit hoofdstuk bespreken we de resultaten van de werkzaamheden van de BKD. Hierbij maken we onderscheid tussen feitelijke resultaten en effecten en percepties over de resultaten en effecten.

Feiten

Keuringen

De BKD voert verschillende keuringen uit om de kwaliteit van Nederlandse bloembollen te waarborgen. Leveranciers van bloembollen zijn verplicht zich te registreren bij de BKD.[14] Eind 2016 zijn in totaal 1.360 bedrijven bij de BKD geregistreerd (bestaande uit 1.160 teeltbedrijven en 200 handelsbedrijven). Bij de keuringen die de BKD uitvoert worden producten afgekeurd indien ze niet aan de wettelijke eisen omtrent kwaliteit of plantgezondheid (fytosanitair) voldoen. Deze producten mogen vervolgens niet in de handel worden gebracht. Daarnaast vormen de keuringen de basis voor de klasse die aan een product wordt toegekend. De klasse zegt iets over de kwaliteit waar het product aan voldoet. In bijlage I hebben we een volledig overzicht opgenomen van het aantal keuringen dat door de BKD wordt uitgevoerd. Hierna volgt een beknopte samenvatting.

De veldkeuringen vormen de basis voor de keuringen van de BKD. Jaarlijks voert de BKD ongeveer 45.000 veldkeuringen uit. In de evaluatieperiode (2010 – 2016) varieert het aantal afkeuringen tussen de 900 en 2.500 per jaar. In 2016 werden 48.858 veldkeuringen uitgevoerd en 1.408 afkeuringen gedaan.

Indien een importland dit vereist of als een product geen veldkeuring heeft ondergaan maar een bedrijf deze toch in de handel wenst te brengen, kan de BKD een droge keuring uitvoeren. Per jaar worden tussen de 100 en 200 droge keuringen uitgevoerd. In 2016 werden er 8 afkeuringen gedaan bij droge keuringen.

Voor keuringen van bepaalde klassen en voor de export van producten naar bepaalde landen zijn monsterkeuringen nodig. Jaarlijks worden rond de 20.000 monsterkeuringen uitgevoerd. In 2016 waren dit er 23.148, waarvan 493 monsters zijn afgekeurd.

Indien producten naar derde landen worden geëxporteerd of vanuit derde landen (buiten de Europese Unie) worden geïmporteerd voert de BKD een export- respectievelijk importkeuring uit. Jaarlijks worden tussen de 200.000 en 330.000 partijen gekeurd die bestemd zijn voor export. In 2016 ging het om 331.586 partijen, waarvan 726 partijen zijn afgekeurd. Het aantal importkeuringen van bloembollen ligt beduidend lager. In 2016 zijn er 524 partijen gekeurd voor import. Hiervan zijn geen partijen afgekeurd.

Tot slot geeft de BKD plantenpaspoorten af op basis van fytosanitaire regelgeving. Deze plantenpaspoorten zijn nodig om producten binnen de EU te mogen verhandelen (ook voor handel binnen Nederland). Onderdeel van de afgifte van plantenpaspoorten is de controle op quarantaine organismen (bijvoorbeeld Stengelaal). In 2016 zijn er 26.800 plantenpaspoorten afgegeven. In 94 gevallen werd daarbij Stengelaal gevonden.[15]

Onterechte afkeuringen

Een andere indicatie voor de doeltreffendheid van de BKD betreft het aantal onterechte afkeuringen. Immers, als een keuringsdienst teeltmateriaal afkeurt dat wel voldoet aan de handelseisen, kan het teeltmateriaal niet in de handel worden gebracht en is sprake van een onwenselijke situatie. Voor zover bekend zijn er in de evaluatieperiode door de BKD geen onterechte afkeuringen gedaan. Bezwaren tegen keuringsbeslissingen van

[14] Landbouwkwaliteitsregeling 2007, artikel 24.
[15] Stengelaal is het enige quarantaine organisme waarover wordt gerapporteerd.

de BKD vormen hiervoor een indicatie. De sector is zeer scherp op onterecht afgekeurde partijen omdat er directe financiële gevolgen aan een afkeuring zitten. De kans dat het bedrijf een bezwaar indient als een product onterecht is afgekeurd is daarom groot. In de evaluatieperiode zijn jaarlijks enkele bezwaren ingediend, die slechts in een enkel geval (deels) gegrond zijn verklaard en waarvan er geen betrekking had op de uitslag van een keuring. In bijlage I is een overzicht opgenomen met de bezwaren.

Onterechte goedkeuringen
Eventuele onterechte goedkeuringen kunnen ook worden aangemerkt als onwenselijk en vormen eveneens een indicatie voor de doeltreffendheid van het functioneren van de BKD. Van een onterechte goedkeuring is sprake als teeltmateriaal is goedgekeurd maar eigenlijk niet voldoet aan de handelseisen. Voor export naar derde landen vormen fytosanitaire notificaties van derde landen een indicatie. De NVWA ontvangt een notificatie als blijkt dat een uit Nederland geëxporteerd product bij de importkeuring niet blijkt te voldoen aan de eisen die het derde land stelt. Het aantal notificaties ten opzichte van het aantal exportinspecties is zeer klein (10 notificaties ten opzichte van 331.586 geëxporteerde partijen in 2016). Het aantal notificaties dat door de NVWA is doorgezet aan de BKD met de plicht de oorzaak te onderzoeken is nog kleiner. Het volledige overzicht met notificaties is opgenomen in bijlage I. Bij de notificaties dienen een aantal kanttekeningen worden geplaatst. Ten eerste gaat het om levende producten, dat betekent dat zich veranderingen in het product kunnen hebben voorgedaan tussen het moment van keuring bij export en het moment van keuring bij import. Ten tweede verschilt de toetsingstechniek per land. Er zijn landen waar toetsen worden uitgevoerd die de kans op vondsten aanzienlijk verhogen. Ten derde worden keuringen uitgevoerd op basis van een steekproef. Er is dus per definitie een kans dat door middel van een steekproef gedane waarneming niet klopt met de werkelijkheid.

Een tweede mogelijkheid om onterechte goedkeuringen te achterhalen is op basis van signalen van afnemers. Die signalen zijn bij de BKD niet bekend.

Tuchtrecht
Indien de BKD zaken op het gebied van kwaliteit voorlegt aan het tuchtrecht blijkt dat de zaken altijd bewezen worden verklaard, ook nadat eventueel beroep bij het College voor het Bedrijfsleven is aangetekend. Sinds 2012 hoeven niet alle zaken in een zitting te worden behandeld maar kunnen boetes tot € 225 (kleine meestal administratieve overtredingen) worden afgedaan door middel van een voorzittersbeschikking. In 2016 zijn 20 zaken door het tuchtrecht afgehandeld. Voor negen zaken is gebruik gemaakt van een voorzittersbeschikking en voor elf zaken is een zitting georganiseerd. De in de zittingen opgelegde boetebedragen variëren van € 225 euro voorwaardelijk tot € 1.750 onvoorwaardelijk. In bijlage I is een volledige overzicht met tuchtzaken opgenomen.

Percepties
Gesprekspartners geven aan dat de BKD bijdraagt aan de toonaangevende positie die de Nederlandse bloembol heeft op de wereldmarkt. Gesprekspartners zijn van mening dat door de keuringen van de BKD de kwaliteit en plantgezondheid van Nederlandse bloembollen is geborgd. Daarbij wordt door de sector aangegeven dat het positief is dat de BKD de wettelijke keuringen *lean and mean* uitvoert.

Enkele gesprekspartners geven aan dat de BKD zich dient te blijven ontwikkelen om ook in de toekomst de markttoegang voor Nederlandse bloembollen te waarborgen. De fytosanitaire eisen die door derde landen worden gesteld aan bloembollen worden steeds strenger. Van oudsher heeft de Nederlandse bloembol een sterke positie op de wereldmarkt. Om deze positie te behouden zal de sector mee moeten om te voldoen aan deze internationaal steeds strengere eisen. Volgens gesprekspartners is de rol van de BKD hierin dat wordt geborgd dat de kwaliteits- en fytosanitaire keuringen voldoen aan deze strenger wordende internationale eisen.

Gesprekspartners in de sector en bij de BKD zijn positief over het tuchtrecht. Het vormt volgens gesprekspartners het sluitstuk van het toezicht op de naleving van de normen voor kwaliteit en plantgezondheid. Het tuchtrecht biedt de mogelijkheid overtreders te straffen en op een onafhankelijke wijze uitspraak te doen over geconstateerde overtredingen. Door een enkele gesprekspartners wordt genoemd dat er bij het opleggen van de strafmaat oog dient te zijn voor de potentiele economische voordelen die een bedrijf kan hebben met het begaan van de overtreding. De opgelegde boete dient altijd hoger te zijn dan het economische voordeel dat een bedrijf heeft. Het moet niet lonend worden om overtredingen te begaan. Er zijn geen voorbeelden waar dit het geval was, maar het vormt volgens hen wel een aandachtspunt.

4. Toetsingscriteria

In dit hoofdstuk behandelen we de vijf toetsingscriteria: zorgvuldig en integer, onafhankelijk, transparant, effectgericht en efficiënt georganiseerd. Bij het beschrijven van de toetsingscriteria maken we onderscheid tussen feiten en percepties.

4.1. Zorgvuldig en integer

Met zorgvuldig en integer bedoelen we de mate waarin *checks and balances* zijn getroffen om een zorgvuldige en integere uitvoering van taken te waarborgen. Het kan gaan om interne voorzieningen in de eigen organisatie om de zorgvuldige uitvoering van keuringen en andere activiteiten te bewaken, maar ook om externe voorzieningen. Denk bij dat laatste aan het toezicht van het ministerie van EZ en de NVWA, en aan accreditaties en audits daarop.

Feiten

Externe audits

Bij de BKD worden periodiek verschillende externe audits uitgevoerd. Een externe partij beoordeelt hierbij of het kwaliteitsmanagementsysteem van de BKD aan vastgestelde normen voldoet. De audits kunnen betrekking hebben op de hele organisatie of op een specifiek proces of werkwijze. Jaarlijks voert de Raad voor Accreditatie audits uit op de internationale normen voor inspectiediensten (ISO/IEC 17020) en laboratoria (ISO/IEC 17025). De afgelopen jaren is tijdens de audits een beperkt aantal afwijkingen geconstateerd, die allemaal van de minder ernstige B-categorie waren. De BKD heeft hierop corrigerende maatregelen getroffen.

Daarnaast voert de NVWA audits uit. De NVWA toetst of de BKD voldoet aan eisen voortvloeiend uit de Meerjarige Overeenkomst met het ministerie van EZ en de NVWA en in het kader van het mandaat van de minister van EZ. De audits van de NVWA hebben betrekking op de fytosanitaire taken van de BKD en bestonden uit zowel uit bijwoningen in de buitendienst als audits op kantoor. Bij de audit door de NVWA begin 2016 zijn tien feiten vastgesteld (acht tekortkomingen van de minder ernstige categorie en twee opmerkingen). Deze feiten gaan over constateringen met betrekking tot de uitvoering van keuringen (bijvoorbeeld niet alle kratten in een partij zijn globaal bekeken) en met betrekking tot de administratie (bijvoorbeeld de trede in het bonus/malus systeem voor exportkeuringen bij een leverancier is niet aangepast naar 100%). Naar aanleiding van deze feiten heeft de BKD actie ondernomen, zo is bijvoorbeeld het aantal opleidingsmomenten voor keurmeesters vergroot van twee naar vier maal per jaar zodat wordt geborgd dat keurmeesters beter op de hoogte zijn van regels en procedures voor exportkeuringen.

Accountantscontrole

Gedurende de periode 2010-2016 zijn alle jaarrekeningen van de BKD voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring en zijn de jaarrekeningen goedgekeurd door de minister van EZ.

Interne voorzieningen

De BKD heeft in het kader van kwaliteitsmanagement verschillende voorzieningen getroffen om een zorgvuldige en integere taakuitvoering te borgen. We beschrijven hierna kort de belangrijkste voorzieningen die in het onderzoek naar voren zijn gekomen.

De BKD voert zelf ook audits uit. Het betreft twee type audits. De BKD voert audits specifiek uit. Dat wil zeggen dat een senior keurmeester meeloopt met een keuring om de keurmeester te controleren. In 2016 hebben 50

audits specifiek voor import en exportkeuringen en 50 audits specifiek voor de buitendienst plaatsgevonden. Tevens voert de BKD interne audits uit. Hierbij wordt beoordeeld of is voldaan aan de geldende procedures. In totaal zijn tussen januari en november 2016 32 interne audits uitgevoerd. Hier zijn 15 feiten en 25 aanbevelingen op geformuleerd. Deze feiten en aanbevelingen worden besproken in het kwaliteitsoverleg en acties worden toegewezen aan medewerkers. Vervolgens worden de acties gemonitord in het kwaliteitsoverleg.

De BKD heeft naast de audits een aantal voorzieningen getroffen om de uniformiteit tussen keurmeesters te waarborgen. Zo wordt er gerouleerd tussen keurmeesters die worden ingezet op een bedrijf. Er komen dus verschillende keurmeesters op een bedrijf waardoor de kans groter is dat verschillen worden geconstateerd in de wijze waarop wordt gekeurd. Daarbij worden de resultaten van keurmeesters onderling vergeleken. Als er opvallende verschillen zijn tussen keurmeesters, bijvoorbeeld het percentage afkeuringen, dan kan dit reden zijn om nader onderzoek te doen en hierover in gesprek te gaan met de keurmeesters.

De BKD heeft een kwaliteitsoverleg ingesteld, waarin de uitkomsten van de voorgenoemde voorzieningen worden besproken. Dit kwaliteitsoverleg is onderdeel van het Kwaliteit Management Systeem. In het kwaliteitsoverleg wordt acties naar aanleiding van audits besproken en toegewezen aan eigenaren. De voortgang van deze acties wordt gemonitord in een dashboard.

In de statuten is opgenomen dat bestuursleden, de directie en het personeel verplicht zijn tot geheimhouding van alles dat zij in hun functie omtrent omstandigheden van geregistreerde bedrijven ervaren.[16] Bij aanstelling en in jaarlijkse planning en evaluatiegesprekken met keurmeesters is hier aandacht voor.

Klachten over handelen van de BKD
De BKD beschikt over een klachtenprocedure conform hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Bedrijven hebben de mogelijkheid om een klacht in te dienen over het handelen van de BKD. In de evaluatieperiode (2010-2016) zijn jaarlijks tussen de nul en twintig klachten ingediend. Deze klachten hebben bijvoorbeeld betrekking op het al dan niet onjuiste gebruik van namen op certificaten door een bedrijf dat een partij in de handel brengt, over het (al dan niet) terecht niet verstrekken van informatie door de BKD en over een schadevergoeding die bij de BKD wordt geclaimd vanwege een onterechte export. Afgezet tegen het aantal geregistreerde bedrijven (ruim 1.300) en de enkele honderdduizenden keuringen en inspecties die de BKD jaarlijks uitvoert, is dit aantal beperkt.

Periodieke rapportage aan overheid en sector
De BKD rapporteert periodiek over de uitgevoerde werkzaamheden aan de overheid (ministerie van EZ en NVWA) en de sector (onder andere in het bestuur). In deze evaluatie is niet gebleken dat in deze besprekingen zorgwekkende signalen zijn geuit of misstanden zijn geconstateerd met betrekking tot de zorgvuldige en integere taakuitvoering door de BKD.

Percepties
Gesprekspartners oordelen over het algemeen positief over de zorgvuldigheid en integriteit van de BKD. Ze onderstrepen de deskundigheid en de specialistische kennis van de medewerkers van de BKD.

Gesprekspartners zijn over het algemeen ook positief over de uniformiteit van de keuringen van de BKD. Een enkele gesprekspartner merkt op dat de interpretatie van regels door verschillende keurmeesters niet altijd uniform is. De BKD zegt dit niet te herkennen en er veel aandacht aan te besteden de regels zo concreet mogelijk uit te werken in uitvoeringsrichtlijnen, zodat er zo min mogelijk ruimte is voor verschillen in de interpretatie door keurmeesters.

[16] Statuten BKD, artikel 27.

Verder vormt volgens verschillende gesprekspartners continuïteit van deskundigheid een aandachtspunt. Ze wijzen erop dat de gemiddelde leeftijd van de inspecteurs hoog is en een flink aantal van hen over niet al te lange tijd met pensioen gaat. Dit vormt volgens hen een risico voor het kennisniveau binnen de BKD. Een uitdaging voor de BKD is om de komende jaren nieuwe keurmeesters te vinden en op te leiden in de specialistische kennis die in de bloembollensector wordt gevraagd. Enkele gesprekspartners wijzen er daarnaast op de BKD - met het oog op nieuwe ontwikkelingen - ook ander type kennis zal moeten binden (bijvoorbeeld kennis over nieuwe technologieën of data-analyse). De BKD herkent deze uitdagingen en zegt hier de komende periode prioriteit aan te geven.

4.2. Onafhankelijk

Met onafhankelijk bedoelen we de mate waarin de plantaardige keuringsdienst onafhankelijk opereert ten opzichte van de sector en (de schijn van) partijdigheid vermijdt.

We maken hierna onderscheid tussen het waarborgen van onafhankelijkheid op bestuurlijk niveau (governance) en onafhankelijkheid in de uitvoering (keurmeester ten opzichte bedrijf).

Feiten

Externe audits

In de eerder genoemde externe audits van de Raad voor Accreditatie wordt expliciet getoetst op onafhankelijkheid. In de meest recent uitgevoerde audit door de Raad voor Accreditatie (2016) zijn geen tekortkomingen geconstateerd die betrekking hadden op onafhankelijkheid. Wel is door de Raad voor Accreditatie een opmerking gemaakt die betrekking had op de onafhankelijkheid. Het ging hier over de inzet van tijdelijke keurmeesters. Geconstateerd werd dat één van de tijdelijke keurmeesters werkzaam is voor een teler/exporteur en dat familie van hem actief is in de bollenteelt. Uit de verslaglegging van corrigerende en preventieve maatregelen in de rapportage van de Raad voor Accreditatie blijkt dat de opvolging (nog) onvoldoende in lijn was met de wijze waarop de Raad voor Accreditatie de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid interpreteert, maar dat dit niet tot een tekortkoming heeft geleid.

Governance

De BKD heeft een algemeen en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur draagt de uiteindelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid en bestaat uit een onafhankelijk voorzitter en zestien vertegenwoordigers uit de sector. Elf leden in het bestuur worden benoemd vanuit verschillende productgroepen van de KAVB (brancheorganisatie voor teeltbedrijven). Twee leden in het bestuur worden benoemd door Anthos (brancheorganisatie voor handelsbedrijven). Eén lid wordt benoemd door de Bond van Detailhandelaren, één door veredelingsbedrijven (Plantum en Stiverbol gezamenlijk) en één door LTO Groeiservice. Een deel van de vertegenwoordigers in het bestuur is zelf ondernemer of werkzaam bij een bij de BKD geregistreerd bedrijf. Het dagelijks bestuur bestaat uit zes leden verdeeld over de verschillende branches en staat eveneens onder leiding van de onafhankelijke voorzitter.

In de statuten en procedures van de BKD zijn verschillende voorzieningen ingebouwd om onafhankelijkheid op bestuursniveau te waarborgen. Zo moet de minister van EZ goedkeuring verlenen aan eventuele wijzigingen in de statuten[17], het keuringsreglement[18], de begroting[19], de jaarrekening[20], de tarieven.[21] Tevens dient de

[17] Statuten artikel 34, lid 2 en Landbouwkwaliteitswet artikel 10, lid 4.
[18] Statuten artikel 32 en Landbouwkwaliteitswet artikel 10, lid 3.
[19] Statuten artikel 30, lid 3 en Kaderwet zbo artikel 26.
[20] Statuten artikel 30, lid 2 en Kaderwet zbo artikel 34.
[21] Statuten artikel 31, lid 2, de Landbouwkwaliteitswet artikel 11 en Kaderwet zbo artikel 17.

minister van EZ de benoeming van de onafhankelijke voorzitter goed te keuren[22]. Daarnaast is vastgelegd en ingeregeld dat het bestuur en individuele bestuursleden geen invloed mogen uitoefenen op de uitvoering van de controletaak van de inspecteurs. Het bestuur gaat kortgezegd niet over individuele gevallen.[23]

Uitvoering
Met de beslissingen van keurmeesters (goedkeuring of afkeuring) zijn grote financiële belangen gemoeid. Het is daarom van groot belang dat de onafhankelijkheid van de keurmeester ten opzichte van de bedrijven goed is geborgd. De BKD heeft verschillende waarborgen getroffen voor een onafhankelijke uitvoering van keuringen door keurmeesters. We beschrijven hierna kort de belangrijkste voorzieningen die in het onderzoek naar voren zijn gekomen.

Ten eerste werkt de BKD met richtlijnen over wat wel en wat niet is toegestaan bij de uitvoering van de wettelijke taken door de keurmeesters. Zo is bijvoorbeeld vastgelegd dat de keurmeesters geen advies mag geven aan individuele bedrijven.

Ten tweede is in de opleiding van keurmeesters aandacht voor de onafhankelijke rol die de keurmeester bij de uitvoering van werkzaamheden dient te vervullen.

Ten derde wordt in de audits specifiek, waarin een senior keurmeester meeloopt met een collega, gecontroleerd op de onafhankelijkheid waarmee keuringen worden uitgevoerd.

Ten vierde is in personeelsgesprekken aandacht voor de onafhankelijkheid van de keurmeester ten opzichte van de bedrijven waar hij of zij werkzaam is. Bij aanstelling wordt gecontroleerd of er geen sprake is van belangenverstrengeling tussen keurmeester en bedrijf. Hiertoe tekent de keurmeester een verklaring. Vervolgens wordt jaarlijks in de evaluatie- en planningsgesprekken met keurmeesters stilgestaan bij eventuele ontwikkelingen in de persoonlijke of zakelijke sfeer waardoor belangenverstrengeling zou kunnen optreden.

Ten vijfde worden de keuringsresultaten van de keurmeesters onderling vergeleken. Als een keurmeester op een bedrijf significant minder afwijkingen constateert dan andere keurmeesters bij datzelfde bedrijf, kan dat reden zijn om nader onderzoek in te stellen. De uitkomsten van deze analyses worden besproken in het kwaliteitsoverleg (zie paragraaf 4.1).

Percepties
Gesprekspartners geven aan dat de onafhankelijkheid van het bestuur is geborgd doordat het bestuur geen invloed heeft op individuele keuringsbeslissingen. Gesprekspartners zijn ook niet bekend met situaties waarbij de onafhankelijkheid op bestuursniveau in geding zou zijn geweest of dat het bestuur zich heeft bemoeid met individuele gevallen. De vertegenwoordiging van de sector in het bestuur wordt door alle gesprekspartners als zeer waardevol gezien. Belangrijke voordelen zijn volgens hen dat ontwikkelingen in de sector snel kunnen worden opgemerkt en dat meer draagvlak ontstaat voor de keuringssystematiek. Verschillende gesprekspartners wijzen er wel op dat, met name internationaal, soms vragen worden gesteld over het Nederlandse model, waarin het toezicht op kwaliteit en de uitvoering van fytosanitaire toezichtstaken is belegd bij stichtingen (waaronder de BKD) waarin de sector zitting neemt in het bestuur. Meestal raakt men overtuigd van de voordelen als het model en de waarborgen die zijn getroffen voor onafhankelijkheid worden toegelicht.

In de gesprekken zijn kanttekeningen geplaatst bij de huidige samenstelling van het bestuur. Ten eerste merken zowel gesprekspartners bij de BKD als buiten de BKD op dat de grote omvang van het algemeen

[22] Statuten artikel 14, lid 1 en Landbouwkwaliteitswet artikel 12.
[23] Statuten artikel 28.

bestuur van de BKD, snel handelen lastig maakt. Het algemeen bestuur komt nu twee keer per jaar samen en het is vaak lastig om extra vergaderingen te plannen. Met name ondernemers zijn in het hoogseizoen erg druk.

Ten tweede zijn gesprekspartners positief over de aanwezigheid van specialistische kennis over de bloembollensector in het bestuur. Echter geven gesprekspartners ook aan dat er aandacht dient te zijn voor de balans tussen kennis over de sector en andersoortige kennis die nodig is voor het besturen van een organisatie (denk aan financiële, juridische of technologische kennis). Deze andersoortige kennis is nu niet automatisch vertegenwoordigd in het bestuur.

Ten derde wordt door een enkele gesprekpartner een onbalans in de samenstelling van het bestuur ervaren. Binnen het bestuur wordt de meerderheid gevormd door teeltbedrijven (zij betalen het grootste deel van de kosten) waardoor de belangen van de handelsbedrijven minder naar voren zouden komen bij het vaststellen van de keuringssystematiek. Aangegeven wordt dat dit tot problemen kan leiden, omdat de handelsbedrijven afhankelijk zijn van de eisen van derde landen om producten te verkopen (deze eisen zijn fytosanitair maar kunnen binnen de Europese Unie als kwaliteitseisen worden gezien). Als in de keuringssystematiek geen rekening wordt gehouden met deze eisen verliezen de handelsbedrijven mogelijk een deel van de afzetmarkt waardoor de Nederlandse bloembol niet langer naar bepaalde landen kan worden geëxporteerd. De BKD herkent deze ervaren onbalans, maar geeft aan het risico niet te herkennen omdat ook voor teeltbedrijven geldt dat de producten uiteindelijk moeten worden verkocht en een toegang tot de internationale markt dus van groot belang is.

In de gesprekken wordt aangegeven dat de onafhankelijkheid van de keurmeester ten opzichte van de bedrijven voldoende geborgd is. Er zijn bij gesprekspartners geen signalen bekend dat keurmeesters niet onafhankelijk zouden opereren. Wel geven gesprekspartners aan dat de onafhankelijkheid van de keurmeester een onderwerp is dat blijvend aandacht behoeft.

4.3. Transparant

Met transparant bedoelen we de mate waarin de plantaardige keuringsdienst inzicht geeft in zijn activiteiten, werkwijze en resultaten aan de samenleving, de politiek en de sector(en).

Feiten

Jaarverslag en jaarrekening

De BKD publiceert jaarlijks een beleidsmatig jaarverslag, waarin wordt gerapporteerd over de inhoudelijke en de beknopte financiële resultaten en ontwikkelingen. Dit jaarverslag wordt naar de minister van EZ en Eerste en de Tweede Kamer gestuurd. Het besluit tot vaststellen van de jaarrekening wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van EZ.

Communicatie met ministerie van EZ en NVWA

De BKD communiceert middels halfjaarlijkse overleggen (voor- en najaar) met het ministerie van EZ en de NVWA over de uitvoering van kwaliteitstaken en fytosanitaire taken. In deze overleggen worden onder meer de jaarrekening, begroting en tariefwijzigingen besproken. Afspraken tussen het ministerie van EZ en de BKD zijn vastgelegd in het aansturingsprotocol dat stamt uit 2007.

Regelmatig vindt er overleg plaats tussen de NVWA en de BKD over de uitvoering van fytosanitaire taken. Met name bij uitbraken van quarantaine organisme is de communicatie intensief. De NVWA hanteert een eigen auditsysteem om toezicht te houden op de uitvoering van de fytosanitaire taken door de BKD. Voor de periode

2016 – 2018 is dit vastgelegd in het meerjarige toezichtprotocol. De afspraken tussen de BKD en de NVWA zijn vastgelegd in een meerjarige overeenkomst.

Communicatie met de sector
Het algemeen contact van de BKD met de sector verloopt via het bestuur, de website, nieuwsbrieven, jaarvergaderingen van productgroepen, bijeenkomsten en excursies. De BKD publiceert op de website algemene documenten die van belang zijn voor de bedrijven (bijvoorbeeld statuten, jaarverslagen, tarieven, keuringsreglementen en landeneisen). Ook wordt algemene informatie gedeeld over bijvoorbeeld de areaal opgave per seizoen.

Specifiek contact tussen de BKD en een bedrijf loopt via de keurmeester, via rapportages over de keuringen (uitslagen) en via het digitale klantenloket waar bedrijven bijvoorbeeld de aangifte van het areaal kunnen doen. Vragen, suggesties of klachten kunnen via de website of telefonisch worden doorgegeven.

Klanttevredenheidsonderzoek
Het laatste onderzoek naar de klantwaardering is door de BKD uitgevoerd in 2012. De BKD geeft aan in 2017 voornemens te zijn opnieuw een klantwaarderingsonderzoek uit te voeren.

Percepties
Gesprekspartners zijn over het algemeen positief over de transparantie waarmee de BKD opereert en de communicatie door de BKD. Daarbij wordt aangegeven dat de BKD over veel kennis en informatie beschikt.

Volgens een aantal gesprekspartners zou de BKD wel nog meer kunnen doen om kennis en informatie met de sector te delen, om daarmee het leereffect in de sector te vergroten en kwaliteitsborging door de sector zelf te stimuleren. De BKD wijst in dit licht op de risico's die zijn verbonden aan het delen van meer kennis. Ten eerste speelt de vraag hoe de informatie die beschikbaar wordt gesteld (internationaal) wordt geïnterpreteerd? Als de BKD bijvoorbeeld keuringsresultaten publiceert waaruit blijkt dat in een bepaald percentage van de producten een bepaald virus aanwezig is, kan dat aanleiding vormen voor derde landen om Nederlandse producten te weren.

Daarbij geeft de BKD aan dat een aandachtspunt de borging van bedrijfsvertrouwelijkheid van informatie is. Zo zijn er bepaalde cultivars (type bollen) die maar door één of enkele bedrijven worden geleverd. Als hierover informatie wordt verspreid dan is die informatie meteen terug te herleiden tot die bedrijven. Daarom dient er volgens de BKD een zorgvuldige afweging te worden gemaakt voordat gegevens worden gedeeld.

Tot slot geven gesprekspartners aan dat het in de sector soms onduidelijk is wat het verschil is tussen fytosanitaire taken en kwaliteitstaken. In de sector levert dit met name verwarring op in relatie tot het opstellen van de methodiek voor keuringen. Voor kwaliteitskeuringen bepaalt het bestuur mede de methodiek terwijl voor fytosanitaire inspecties de BKD slecht indirect (via overleg met het ministerie van EZ en de NVWA) iets te zeggen heeft over de methodiek. Hetzelfde geldt voor het onderscheid tussen keuringen en toetsen die verplicht zijn om aan de wettelijke vereisten te voldoen (en producten te mogen verhandelen binnen de EU) en keuringen en toetsen die nodig zijn voor normen in de verschillende klassen en voor handel naar bepaalde derde landen met strengere eisen. Volgens gesprekspartners zou de BKD er meer aan mogen doen dit onderscheid duidelijk toe te lichten.

4.4. Effectgericht

Met effectgericht bedoelen we de mate waarin de werkwijze erop is ingericht dat de belangrijkste problemen in de sector(en) tijdig worden gesignaleerd en voorkomen of opgelost.

Feiten

Keuringssystematiek

De keuringssystematiek van de BKD is in de loop van de tijd ontwikkeld in samenspraak met de sector, de NVWA (voor het fytosanitaire deel schrijft de NVWA de systematiek voor) en het ministerie van EZ. De systematiek bestaat uit:

- Monsters. Er worden verschillende type monsters onderzocht door de BKD. Er worden monsters getoetst in het laboratorium op de aanwezigheid van ziekten of virussen en er worden monsters opgeplant in de kas. De monsterkeuring is niet voor alle soorten verplicht en is meestal alleen nodig voor een keuring op bovenwettelijke normen (tenzij er eisen zijn gesteld door derde landen).
- Veldkeuringen. Keurmeesters gaan langs bij bedrijven om te beoordelen of de bollen voldoen aan de kwaliteits- en fytosanitaire eisen. Op basis van de veldkeuring wordt de klasse van de bloembol bepaald.
- Droge keuringen. Indien bloembollen die in de handel worden gebracht geen veldkeuring hebben ondergaan of het importerende land dit vereist kan de BKD een droge keuring uitvoeren.

Daarnaast voert de BKD jaarlijks een erkenningsbeoordeling van een bedrijf uit. Hierbij wordt gecontroleerd of bedrijven voldoen aan de, in Europese richtlijnen gestelde, regels omtrent het productieproces, de controle en de registratie.

Risicogebaseerd keuren

De aard en de frequentie van de keuringen wordt bepaald op basis van het keuringsreglement. Daarbij streeft de BKD ernaar om meer risicogebaseerd te keuren. Zo heeft de BKD een bonus/malus systeem voor de omvang van de steekproef bij exportkeuringen. Als het aantal afkeuringen laag is wordt het percentage van de steekproef naar beneden bijgesteld. Tevens heeft de BKD op beperkte schaal data-analyses gedaan. Een voorbeeld daarvan is dat bleek dat een bepaald virus in 52 lelie-cultivars voorkwam en in andere lelie-cultivars nooit. Om die reden is de intensiteit van de toetsen voor de andere cultivars verminderd.

Prioritering werkzaamheden

De NVWA en de BKD hebben afspraken gemaakt over de prioritering van werkzaamheden indien zich een crisis voordoet. Fytosanitaire werkzaamheden krijgen voorrang boven de kwaliteitstaken als er tijdelijk te weinig capaciteit is. De afgelopen jaren hebben zich geen situaties voorgedaan waarin deze afspraken in de praktijk zijn toegepast.

Prioriteitenoverleg

Binnen de BKD is er een prioriteitenoverleg om verbetermogelijkheden en systeemaanpassingen te bespreken. Het gaat dan voornamelijk om aanpassingen in ICT-toepassingen.

Percepties

Verschillende gesprekspartners geven aan dat de BKD bijdraagt aan de toonaangevende positie die de Nederlandse bloembol heeft op de wereldmarkt. Gesprekspartners zijn van mening dat door de keuringen van de BKD de kwaliteit en gezondheid van Nederlandse bloembollen is geborgd.

Gesprekspartners geven aan dat er kansen liggen voor (de doorontwikkeling van) risicogebaseerd en systeemtoezicht. De BKD beschikt over veel data en door ontwikkelingen op het gebied van *tracking and tracing* (Ketenregister) neemt dit alleen maar verder toe. Volgens verschillende gesprekspartners kan de BKD deze data benutten om risico's te identificeren en daar hun keuringsstrategie op in te richten. Door enkele gesprekspartners is genoemd dat de kennis bij de BKD op het gebied van data-analyse en risicogebaseerd/systeemtoezicht nog beperkt is. De BKD geeft aan deze kennis te willen opbouwen. Ook zijn in gesprekken kanttekeningen geplaatst. Ten eerste worden in Europese richtlijnen en door derde landen veelal nog eisen gesteld per partij (er dient bijvoorbeeld een steekproef te zijn genomen van een partij). Dat maakt

het lastig om het toezicht op een andere wijze in te richten. In gesprekken is genoemd dat de Europese Plantgezondheidsverordening (fytosanitaire deel) meer ruimte gaat bieden voor bedrijfsaudits (systeemtoezicht) en om risicogebaseerd te keuren. Ten tweede moet goed worden gekeken wat de financiële consequenties zijn van het verder doorvoeren van systeemtoezicht en of hiervoor voldoende draagvlak in de sector is. Koplopers die ver zijn met automatisering van hun bedrijfsprocessen en de toetsing op kwaliteit veelal zelf uitvoeren, staan over het algemeen positief tegenover de invoering van systeemtoezicht. Zij verwachten dat de toezichtskosten voor hen erdoor zullen dalen. Aan de andere kant zijn er ook – veelal kleinere – bedrijven die minder ver zijn op dit terrein en bang zijn dat de kosten van het toezicht voor hen zullen stijgen.

Gesprekspartners zien geen aanwijzingen dat de kwaliteitstaken en fytosanitaire taken elkaar bijten (negatief beïnvloeden). Daarbij zijn er afspraken tussen de NVWA en de BKD over prioritering in het geval zich een fytosanitaire uitbraak voordoet. Ook geven gesprekspartners aan dat de lijntjes tussen de sector en de keuringsdienst in de huidige situatie korter zijn dan het geval was toen de Plantenziektekundige Dienst verantwoordelijk was voor de fytosanitaire werkzaamheden. Dat komt het inspelen op ziekten volgens de sector ten goede.

Enkele gesprekspartners geven aan dat de BKD zich dient te blijven ontwikkelen. De eisen die door derde landen worden gesteld aan bloembollen worden steeds strenger. Van oudsher heeft de Nederlandse bloembol een sterke positie op de wereldmarkt. Om deze positie te behouden zal de sector mee moeten met de ontwikkelingen om te blijven voldoen aan de steeds strengere internationale eisen. Volgens gesprekspartners is de rol van de BKD hierin te borgen dat de keuringen voldoen aan de internationale eisen.

4.5. Efficiënt georganiseerd

Met efficiënt georganiseerd bedoelen we de mate waarin de organisatie en de inrichting van de werkwijze een efficiënte uitvoering van taken bevordert.

Feiten

Tarieven

De BKD rekent de kosten van het toezicht door aan het bedrijfsleven en werkt op basis van het kosten-maken kosten-dragen principe. De ontwikkeling van de tarieven in de evaluatieperiode vormt een indicator voor de efficiëntie waarmee de BKD opereert. De BKD hanteert drie soorten tarieven: 1) tarieven voor keuringen (monster- veld- en droge keuringen); 2) tarieven voor fytosanitaire import- en exportinspecties; en 3) tarieven voor overige diensten (bijvoorbeeld keuringen die worden uitgevoerd voor NAK of Naktuinbouw en kosten voor het gebruik van het laboratorium). De tarieven voor keuringen en fytosanitaire import- en exportinspecties bestaan hoofdzakelijk uit een vaste jaarbijdrage, een bijdrage per keuring (starttarief en uurtarief) en een bijdrage voor opmaak en levering documenten (zoals plantenpaspoort, exportcertificaat of keuringscertificaat). Voor de monsterkeuringen geldt een tarief voor de monstername (starttarief en uurtarief) en een tarief per monster.

De afgelopen jaren zijn de tarieven gemiddeld genomen afgenomen. In 2012, 2013 en 2014 zijn de tarieven verlaagd. In 2015 zijn de tarieven gelijk gebleven en in 2016 zijn de tarieven licht verhoogd. Volgens de BKD konden de tarieven worden verlaagd omdat de processen efficiënter zijn ingericht. De lichte stijging van de tarieven in 2016 (2%) had volgens de BKD te maken met een stijging van de kosten.

De besluiten tot het vaststellen van de begroting, tarieven en jaarrekening worden ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van EZ. Op basis van het bestuderen van de verslagen van de voor- en najaarsoverleggen

tussen het ministerie van EZ en de BKD stellen wij vast dat het ministerie van EZ de financiën en de tariefontwikkeling kritisch volgt. In de evaluatieperiode hebben zich op dit punt geen (grote) discussies of tekortkomingen voorgedaan.

Productiviteit
Uit de jaarverslagen van de BKD blijkt dat de productiviteit van het laboratorium in de evaluatieperiode is gestegen. Het aantal toetsen per fte is toegenomen en het aantal analyses per fte is licht toegenomen. Het laboratorium van de BKD wordt tevens ingezet om opdrachten uit te voeren van dochteronderneming BQ Support. Hierdoor kan een hogere bezetting van het laboratorium worden gerealiseerd. Daarnaast is in het laboratorium tussen 2010 en 2013 een nieuwe toetsmethode in gebruik genomen (PCR-toets). Deze toets heeft als voordeel dat het nauwkeuriger, goedkoper en eenvoudiger is bij bepaalde toetsen die nodig zijn voor een systeemaanpak van virusvrije teelt. Op een lichte daling van de productiviteit van de buitendienst in 2013 na, is de productiviteit van de buitendienst in de evaluatieperiode jaarlijks toegenomen.

Digitalisering
De BKD heeft een digitaal klantenloket waar bedrijven de aangiften kunnen doen van de producten die op velden zijn gepland of die voor keuringen in aanmerking komen. Eind 2016 was 86% van de geregistreerde bedrijven aangesloten op het digitaal klantenloket.

De BKD heeft in de evaluatieperiode in samenwerking met de sector 'Ketenregister' ontwikkeld. Ketenregister biedt bij de fytosanitaire activiteiten de mogelijkheid partijen of producten van teelt tot en met export te volgen. Ketenregister is beschikbaar in twee varianten: Full (inclusief koppeling met CLIENT Export[24]) en Medium (exclusief koppeling met CLIENT Export). Eind 2016 waren 10 bedrijven aangesloten op Ketenregister Full en 12 bedrijven op ketenregister Medium. Voor en in nauwe samenwerking met in totaal 54 bedrijven wordt momenteel een aansluiting gebouwd (5 voor Ketenregister Full en 49 voor Ketenregister Medium). Door gebruik te maken van Ketenregister worden de administratieve lasten voor bedrijven verminderd.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim bij de BKD lag in de evaluatieperiode tussen de 2,3% (2011) en de 4,1% (2016). Daarmee ligt het ziekteverzuim licht onder het landelijk gemiddelde en onder het niveau van de overheid. Het ziekteverzuim ligt boven de sector specialistische zakelijke dienstverlening, de deelmarkt waarmee de BKD kan worden vergeleken.[25]

Flexibele schil
De BKD kent een piekseizoen (voorjaar) waarin veel keuringen dienen te worden uitgevoerd. Om deze piekbelasting te kunnen opvangen heeft de BKD een flexibele schil beschikbaar. Deze flexibele schil bestaat voor een deel uit gepensioneerde keurmeesters. De omvang van de flexibele schil is gedurende de evaluatieperiode gestegen van 11 fte in 2010 tot 21,3 fte in 2016.

Samenwerking
De BKD heeft op verschillende vlakken contact met de andere keuringsdiensten. Zo is er bijvoorbeeld wel eens overleg tussen de controllers van de keuringsdiensten (in het licht van bijvoorbeeld de jaarrekening en de verantwoording richting het Ministerie van EZ), tussen de juridisch medewerkers, tussen de hoofden van de buitendienst (over bijvoorbeeld IT-ontwikkelingen), tussen de hoofden van de laboratoria en de ondernemingsraden.

Op bepaalde onderdelen wordt samengewerkt met andere keuringsdiensten. Zo worden op Texel de NAK-keuringen uitgevoerd door een BKD-keurmeester omwille van efficiency en hebben de BKD en Naktuinbouw

[24] CLIENT Export is het fytosanitaire exportsysteem dat wordt gebruikt door de NVWA.
[25] Zie: Centraal Bureau voor de Statistiek, ziekteverzuimpercentage, bedrijfstaken 2016.

afspraken gemaakt over wie verantwoordelijk is voor de keuring op bedrijven die zowel bloembollen (BKD) als bolgewassen (Naktuinbouw) verhandelen. De BKD heeft de afgelopen jaren regelmatig keurmeesters uitgeleend aan het KCB, op voor het KCB drukke momenten. Verder voert de NAK controles op aardappelmoeheid bij bloembollen uit. Tevens hebben de BKD en Naktuinbouw verkent of er mogelijkheden waren om samen te gaan. Na een uitvoerige verkenning is dit niet doorgegaan.

Er zijn door de keuringsdiensten geen formele samenwerkingsverbanden ingericht ten behoeve van hun kennisdeling en samenwerking, zoals die er bijvoorbeeld wel zijn ingericht door de markttoezichthouders (namelijk het Markttoezichthoudersberaad, het MTB) en door de Rijksinspecties (namelijk de Inspectieraad).

Percepties

Gesprekspartners in de sector zijn van mening dat de BKD zich richt op zijn kerntaak (keuren) en die taken *lean and mean* uitvoert. Daarbij wordt aangegeven dat bedrijven altijd vinden dat het goedkoper kan, maar dat er weinig kritische geluiden zijn in de sector over de hoogte van de tarieven van de BKD.

Gesprekspartners zijn unaniem van mening dat het combineren van kwaliteits- en fytosanitaire inspecties grote efficiëntievoordelen oplevert en zorgt voor lagere toezichtslasten voor bedrijven. Beide type controles vinden plaats in dezelfde handelsstroom en kunnen veelal tegelijk worden uitgevoerd, waardoor bedrijven niet worden geconfronteerd met twee keuringsdiensten en twee keurmeesters.

Gesprekspartners zijn tevens positief over de uitvoering van keuringen door de BKD voor de verschillende klassen. Ook hiervoor geldt dat er volgens hen duidelijke efficiëntievoordelen zijn. De keurmeester beoordeelt de kwaliteit en stelt vast in welke kwaliteitsklasse het product valt.

Door gesprekspartners wordt aangegeven dat de invoering van Ketenregister een besparing oplevert in zowel de administratieve lasten voor bedrijven als de uitvoering van fytosanitaire keuringen. Verdere invoering van dit systeem zal volgens hen de toezichtslasten voor bedrijven verder verlagen.

Als gesprekspartners worden gevraagd naar samenwerking tussen de keuringsdiensten, dan benadrukken enkelen van hen (sectororganisaties) de relatief grote cultuurverschillen die zij zien tussen de sectoren waarin de verschillende keuringsdiensten actief zijn. De ene sector is de andere niet en daarom zou samenwerking ook niet altijd voor de hand liggen. Om het draagvlak voor het toezicht in de sector te behouden is het volgens hen van belang dat de keuringsdienst een eigen signatuur en een sterke relatie met de sector blijft behouden. Samenwerking met andere keuringsdiensten zou niet ten koste moeten gaan van die relatie met de eigen sector.

Tegelijkertijd geven enkele gesprekspartners (sectororganisaties) aan dat samenwerking tussen de keuringsdiensten van belang is en kansen biedt. Door schaalvoordelen kan de financiële afhankelijkheid van een paar grote bedrijven afnemen. Het uitwisselen van keurmeesters in een bepaalde regio wordt gezien als een manier om efficiencyvoordeel te behalen en om keurmeesters eenvoudiger te kunnen rouleren als het gaat om de bedrijven waarop ze toezicht houden. Overigens merken gesprekspartners op dat dit niet ten kosten moet gaan van de materiedeskundigheid van de keurmeester. Samenwerking op het gebied van R&D zou een kans kunnen zijn in het omgaan met kapitaalintensieve nieuwe technologische ontwikkelingen (bijvoorbeeld DNA-onderzoek).

5. Conclusie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk presenteren we de conclusies en aanbevelingen. We maken hierbij onderscheid tussen doeltreffendheid en doelmatigheid.

5.1. Doeltreffendheid

5.1.1. Conclusie doeltreffendheid

Wij achten het aannemelijk dat de BKD wettelijke taken doeltreffend uitvoert. Wij baseren ons oordeel op de volgende deelconclusies.

1. De BKD voert jaarlijks vele tienduizenden keuringen uit die resulteren in enkele duizenden afkeuringen en circa honderd vondsten van een quarantaine organisme (stengelaal). Daarmee heeft de BKD voorkomen dat producten die niet aan de wet voldoen op de markt zijn gekomen.

2. Voor zover bekend zijn in de evaluatieperiode door de BKD geen percelen of partijen onterecht afgekeurd. Bezwaren die bedrijven indienen tegen besluiten van de BKD vormen hiervoor een indicatie. In de evaluatieperiode zijn jaarlijks enkele bezwaren ingediend, die slechts in een enkel geval (deels) gegrond zijn verklaard en waarvan geen enkel bezwaar betrekking had op de uitslag van een keuring.

3. Van het aantal onterechte goedkeuringen, waarbij een partij die niet aan de handelseisen voldoet toch op de markt is gekomen, is geen volledig beeld te geven. Voor de export naar derde landen vormt het aantal ontvangen notificaties een indicatie. Dat aantal is afgezet tegen het aantal uitvoerde exportinspecties zeer laag. Voor importinspecties en handel op de Europese interne markt geldt tevens dat geen volledig beeld te geven is. Ook beschikt de BKD niet over cijfers of indicaties voor het aantal onterechte goedkeuringen. De BKD weet bijvoorbeeld niet hoe vaak afnemers partijen ontvangen die niet voldoen aan handelseisen en daarover hun beklag doen bij de leveranciers.

4. De BKD opereert zorgvuldig en integer. De keuringsdienst beschikt over een geaccrediteerd kwaliteitsmanagementsysteem. In de externe audits door onder meer de Raad voor Accreditatie en de NVWA werden in de laatste jaren (2014 – 2016) alleen niet-kritieke tekortkomingen geconstateerd waarop de BKD vervolgens maatregelen heeft getroffen. De BKD heeft verschillende voorzieningen getroffen om een zorgvuldige en integere taakuitvoering te borgen, waarvan interne audits (op interne processen en procedures), audits specifiek (in de uitvoering) en een kwaliteitsoverleg enkele van de belangrijkste zijn. We zijn in het onderzoek niet gestuit op misstanden of zorgwekkende signalen ten aanzien van zorgvuldigheid en integriteit. Het aantal klachten dat de BKD jaarlijks ontvangt is relatief laag. Gesprekspartners zijn over het geheel genomen positief over de zorgvuldigheid waarmee de BKD te werk gaat.

5. De BKD functioneert onafhankelijk. In de externe audits die tussen 2014 en 2016 door de Raad voor Accreditatie zijn uitgevoerd zijn geen tekortkomingen geconstateerd die betrekking hadden op onafhankelijkheid. In het bestuur, waarin de sector is vertegenwoordigd, zijn verschillende waarborgen getroffen voor onafhankelijkheid. In het onderzoek zijn geen signalen naar boven gekomen dat onafhankelijkheid op bestuursniveau in geding is geweest. Ook in de uitvoering heeft de BKD verschillende waarborgen getroffen, bijvoorbeeld het rouleren van keurmeesters en het onderling

vergelijken van de keuringsresultaten van keurmeesters. In een van de externe audits is als aandachtspunt de onafhankelijkheid van tijdelijke keurmeesters naar voren gekomen. In het onderzoek zijn geen kritische signalen naar boven gekomen dat dit in de praktijk heeft geleid tot problemen.

6. De BKD geeft inzicht in zijn activiteiten, werkwijze en resultaten door via verschillende (offline en online) kanalen te communiceren met stakeholders, waaronder het ministerie van EZ, NVWA en de sector. Hiermee bevordert de transparantie en het draagvlak in de sector voor het toezicht. Uit de evaluatie volgt dat het voor de sector niet altijd duidelijk is welke keuringen en toetsen nodig zijn om te voldoen aan de binnen de EU geldende wettelijke vereiste en welke keuringen en toetsen nodig zijn om te voldoen aan de normen die strenger zijn dan de minimale wettelijke eisen en om te voldoen aan de eisen van derde landen.

7. De BKD opereert effectgericht in de zin dat de BKD een keuringssystematiek heeft ontwikkeld die borgt dat Nederlandse bloembollen aan de wettelijke kwaliteits- en fytosanitaire eisen voldoen. Daarbij streeft de BKD ernaar om risicogebaseerd toezicht toe te passen. Zo maakt de BKD gebruik van een bonus/malus systeem bij exportkeuringen en heeft het op beperkte schaal data-analyses uitgevoerd om risico's op virussen bij bepaalde cultivars in kaart te brengen. Uit de evaluatie volgt wel het beeld dat op het terrein van risicogebaseerd en systeemtoezicht nog ruimte is voor doorontwikkeling bij de BKD.

8. We hebben in het onderzoek geen indicaties gevonden dat de uitvoering van de verschillende type taken die de BKD uitvoert (wettelijke kwaliteitstaken, zoals vastgelegd in het keuringsreglement en uitvoeringsrichtlijnen en fytosanitaire taken) elkaar 'bijten'. Het combineren van fytosanitaire werkzaamheden en toezicht op kwaliteit levert juist efficiëntiewinst op (zie conclusies doelmatigheid). Fytosanitaire werkzaamheden krijgen wel voorrang boven de kwaliteitstaken als de situatie daar om vraagt (bijvoorbeeld de vondst van een quarantaineorganisme), maar dit is logisch gelet op de grotere impact van quarantaine-plantenziekten en plagen. Voor de toetsing op normen die strenger zijn dan de minimale wettelijke vereisten geldt eveneens dat ze logisch zijn omdat deze toetsing direct leidt tot een hogere kwaliteit van de bloembollen. De BKD heeft commerciële activiteiten, zoals vrijwillige virustoetsen en opleidingen, ondergebracht in de dochteronderneming BQ Support, en heeft aangegeven geen ambitie te hebben om zelf nieuwe betaalde diensten voor derden te gaan ontwikkelen. Er zijn evenwel verschillende checks ingebouwd om te voorkomen dat wettelijke taken in het gedrang komen: verantwoording aan de sector binnen het bestuur en het toezicht door het ministerie van EZ en de NVWA.

9. Op basis van het voorgenoemde vinden we het aannemelijk dat de BKD een bijdrage levert aan (het vertrouwen in) de kwaliteit van teeltmateriaal van bloembollen en de positie van Nederland in de wereldmarkt.

5.1.2. Aanbevelingen doeltreffendheid

Uit de evaluatie volgt ten aanzien van doeltreffendheid ook een aantal uitdagingen en kansen. Hierna lichten we deze toe.

10. We concluderen dat de BKD nog op beperkte schaal risicogebaseerd en systeemtoezicht toepast en dat hier nog doorontwikkeling mogelijk is. We doen de BKD de aanbeveling om de mogelijkheden van risicogebaseerd toezicht en systeemtoezicht verder te onderzoeken. Daarbij geven we de volgende drie suggesties ter overweging mee. Ten eerste het benutten van resultaten van de bedrijfsinspecties (erkenningsbeoordeling) bij het bepalen van de intensiteit van de keuringen. Ten tweede het verbreden van de focus van bedrijven naar de gehele keten. Door risico's in de keten te identificeren kan mogelijk een nog betere inschatting worden gemaakt van waar de grootste risico's zitten en hoe het toezicht

daarop kan worden ingericht. Ten derde het benutten van eigen data en externe data (bijvoorbeeld over de invloed van weersomstandigheden op de kwaliteit van bloembollen) om tot nog betere risico-inschattingen te komen. Het is belangrijk om hierbij op te merken dat de ruimte om invulling te geven aan risicogebaseerd en systeemtoezicht ingeperkt wordt door (met name fytosanitaire) EU-regelgeving en beleid van derde landen, waarin veelal nog eisen worden gesteld op partijniveau. We geven hierbij de suggestie dat de BKD mogelijk ook kan leren van de wijze waarop andere toezichthouders (in Nederland) risicogericht toezicht toepassen en hebben geïmplementeerd. Op dat punt is namelijk veel in beweging bij veel toezichthouders.

11. De BKD kan de kennis en informatie waarover het beschikt nog meer benutten om het leereffect in de sector te versterken. Bijvoorbeeld in de vorm van bijeenkomsten (in aanvulling op de jaarlijkse bijeenkomsten van de productgroepen) en door het actief delen van resultaten en analyses met de sector. Als bedrijven hun eigen kwaliteitscontroles verbeteren dan kan dit betekenen dat de BKD bij deze bedrijven minder hoeft te keuren en zijn aandacht kan verleggen naar andere terreinen. Hiermee zou de effectiviteit van het toezicht worden vergroot. De BKD merkt hierover terecht op dat gewaakt moet worden dat hiermee de bedrijfsvertrouwelijkheid van gegevens niet in het geding komt en dat de BKD met de uitvoering van werkzaamheden dicht bij de kerntaak blijft, omdat anders de onafhankelijkheid van de BKD in gevaar kan komen.

12. Continuïteit van deskundigheid bij de BKD is om twee redenen een aandachtspunt. Ten eerste is sprake van ‘vergrijzing’ van het personeelsbestand, met als risico dat op termijn specialistische kennis verdwijnt als een relatief grote groep keurmeesters met pensioen gaat. De verjonging van het personeelsbestand en het overdragen van kennis heeft de aandacht van de BKD. Dit blijft ook de komende jaren een belangrijke opgave. Ten tweede vereisen nieuwe ontwikkelingen, zoals het toenemende gebruik van ICT en data, technologische ontwikkelingen in de sector en de doorontwikkeling op het gebied van risicogebaseerd en systeemtoezicht, ander type kennis. We doen de aanbeveling aan de BKD om te onderzoeken welke kennis hier precies voor nodig is en hoe de organisatie deze kennis het beste aan zich kan binden.

13. We concluderen dat de onafhankelijkheid op bestuursniveau is geborgd en dat deze in de evaluatieperiode niet in het geding is geweest. Wel is het voorgekomen dat vragen worden gesteld over de vertegenwoordiging van de sector in het bestuur, en dat bij een andere keuringsdienst het governancemodel een enkele keer als argument is gebruikt in internationale discussies over betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de betreffende keuringsdienst. Mede in dat licht blijft het belangrijk alert te zijn op de (gepercipieerde) onafhankelijkheid van de BKD op bestuursniveau.

14. We onderschrijven het voornemen van de BKD om wijzigingen aan te brengen in het governancemodel. Hierbij geven we drie aandachtspunten mee:

a. Kennis: We constateren dat de BKD de komende jaren uitdagingen heeft op verschillende vlakken (risicogebaseerd toezicht, data-analyse, DNA-onderzoek, et cetera). Daarbij is het van belang dat kennis aanwezig is om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Deze kennis kan op verschillende niveaus binnen de organisatie worden geborgd: in de uitvoering, op managementniveau (staf) en op bestuursniveau. We constateren dat deze kennis momenteel niet automatisch in het bestuur vertegenwoordigd is, omdat bestuursleden worden benoemd door organisaties in de sector. De BKD heeft daarmee geen directe invloed op de complementariteit van de competenties van de bestuursleden. Dit hoeft geen probleem te zijn op het moment dat de kennis voldoende is geborgd op andere niveaus in de organisatie. We geven de BKD wel ter overweging mee een bewuste afweging te maken over de wenselijkheid van specifieke kennis in het

bestuur en het bestuursstelsel daar eventueel op te herzien. Dit neemt niet weg dat wij de grote voordelen voor het draagvlak zien die de vertegenwoordiging van de sector in het bestuur biedt.

b. Omvang: Het algemeen bestuur van de BKD bestaat uit 16 vertegenwoordigers en een onafhankelijke voorzitter. Wij constateren dat deze omvang het ingewikkeld maakt om op korte termijn bij elkaar te komen. Wij geven de BKD mee te overwegen om de omvang van het bestuur te verminderen.

c. Samenstelling: Tot slot geven we de BKD ter overweging mee of de ervaren onbalans tussen de telers en handelsbedrijven aanleiding is om aanpassingen door te voeren in de samenstelling van het bestuur.

15. De BKD voert keuringen uit voor verschillende normen en eisen (kwaliteits- en fytosanitaire normen en eisen van derde landen). In de evaluatie is naar voren gekomen dat voor de buitenwacht niet altijd duidelijk is welke keuringen of welke toetsen precies nodig zijn voor welke normen of eisen. Wij geven de BKD daarom mee blijvend aandacht te hebben voor een transparante en zorgvuldige toelichting bij de uitvoering van zijn werkzaamheden.

5.2. Doelmatigheid

5.2.1. Conclusie doelmatigheid

Wij vinden het aannemelijk dat de BKD de wettelijke taken doelmatig uitvoert. Wij baseren ons oordeel op de volgende deelconclusies.

16. De tarieven van de BKD zijn gemiddeld genomen in de evaluatieperiode afgenomen. Dit is mede het resultaat van efficiëntieverbeteringen en digitalisering van de bedrijfsprocessen. We zien verder dat het ministerie van EZ de financiën en de tariefontwikkeling bij de BKD kritisch volgt en dat er in de evaluatieperiode op dit punt geen (grote) discussies hebben plaatsgevonden of tekortkomingen zijn gesignaleerd. Sectororganisaties merken op dat bedrijven altijd zoeken naar mogelijkheden om de kosten te verminderen en de tarieven van keuringen kritisch volgen. Desondanks zijn er in de sector weinig kritische geluiden over de hoogte van de tarieven.

17. Het combineren van kwaliteitskeuringen (op basis van het keuringsreglement en de invulling daarvan in uitvoeringsrichtlijnen) en fytosanitaire inspecties heeft duidelijke synergievoordelen. De controles kunnen worden uitgevoerd in dezelfde keuring waardoor de kosten voor de bedrijven lager zijn. Gesprekspartners zijn van mening dat de BKD de wettelijke taken *lean and mean* uitvoert.

18. Er zijn verschillende indicaties dat de BKD efficiënt werkt. Zo is de productiviteit van het laboratorium en de buitendienst de afgelopen jaren gestegen, beschikt de BKD over een online klantenloket waarop het merendeel van de geregistreerde bedrijven is aangesloten en wordt in het piekseizoen in toenemende mate gebruik gemaakt van een flexibele schil van keurmeesters. Daarnaast heeft de BKD op verschillende vlakken contact met de andere plantaardige keuringsdiensten en wordt op onderdelen ook samengewerkt. Zo zijn er afspraken gemaakt over de uitwisseling van personeel en het uitvoeren van keuringen bij bedrijven die producten telen of verhandelen die onder de verantwoordelijkheid van meer dan een keuringsdienst vallen.

5.2.2. Aanbevelingen doelmatigheid

Uit de evaluatie volgen ten aanzien van de doelmatigheid enkele kansen en uitdaging. Deze lichten we hier toe.

19. Op het gebied van ICT heeft de BKD de afgelopen jaren een aantal verbeteringen doorgevoerd. We constateren dat er de komende jaren op dit punt nog ruimte is voor doorontwikkeling. Met name het aantal bedrijven dat gebruik maakt van Ketenregister kan worden vergroot. Ketenregister biedt de mogelijkheid producten van teelt tot export te volgen. Ketenregister verlaagt de administratieve lasten voor bedrijven en biedt kansen om keuringen efficiënter uit te voeren.

20. Parallel aan de evaluatie van de BKD zijn ook de drie andere plantaardige keuringsdiensten geëvalueerd (het KCB, de NAK en Naktuinbouw). We constateren dat de keuringsdiensten uitdagingen te wachten staan die in veel gevallen soortgelijk zijn. In het geval van de BKD betreft het de doorontwikkeling van het risicogebaseerd en systeemtoezicht (punt 10), het benutten van kennis en informatie ten behoeve van het leereffect in de sector (punt 11), de uitdaging om de uitstroom van medewerkers (die met pensioen gaan) op te vangen (punt 12), en de uitdaging om op het gebied van ICT (punt 19). Om die reden zal het delen van kennis en van ervaringen tussen de keuringsdiensten in de toekomst onverminderd van belang zijn. Wij geven de keuringsdiensten als suggestie mee te bezien of een gezamenlijk, structureel beraad van meerwaarde is, bijvoorbeeld naar analogie van het Markttoezichthoudersberaad waarin de Nederlandse markttoezichthouders kennis delen op voor hen belangrijke gezamenlijke onderwerpen.

5.3. Reflectie op het onderzoek

Bij aanvang van het onderzoek hebben we moeten constateren dat een objectieve meetlat om het functioneren van de plantaardige keuringsdiensten te beoordelen ontbreekt (zie paragraaf 1.3). Dit heeft als consequentie gehad dat we in de conclusies niet verder hebben kunnen gaan dan te beoordelen of het *aannemelijk* is dat de keuringsdiensten doeltreffend en doelmatig functioneren. We bevelen het ministerie van EZ en de keuringsdiensten aan om na te denken over hoe de meetlat eruit kan zien, zodat in een volgende evaluatie een meer precies oordeel kan worden gegeven over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de keuringsdiensten. We bevelen ook aan om de afspraken hierover vast te leggen in een (geactualiseerd) aansturingsprotocol.

Bijlage I: Feitenoverzicht

Personeel

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal fte	80	86	87,54	94,8	99	95	95
Aantal ingehuurde fte	11	5,5	7,5	19	25,6	20,4	21,3

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverlof)	3,1%	2,34%	2,72%	3,6%	2,6%	3,7%	4,1%

Financiën

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Baten	€ 8.202.383	€ 7.827.334	€ 8.222.647	€ 8.419.408	€ 8.508.579	€ 8.798.801	€ 8.845.609
Lasten	€ 7.417.883	€ 7.230.234	€ 7.931.054	€ 8.308.638	€ 8.489.109	€ 8.786.569	€ 8.782.762
Resultaat	€ 784.499	€ 597.100	€ 291.593	€ 110.771	€ 21.470	€ 12.232	€ 62.874

BKD heeft in 2015 naast € 12.000 aan de reserves ook € 41.884 aan bestemmingsreserve R&D toegevoegd. Deze reserve is ook onderdeel eigen vermogen. Dit geldt ook voor andere jaren.

Kosten per kostenpost

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Personeelskosten	€ 4.772.452	€ 5.348.122	€ 5.313.944	€ 5.477.534	€ 5.761.026	€ 5.812.075	€ 5.892.473
Algemene kosten	€ 963.500	€ 940.000	€ 1.022.885	€ 1.060.792	€ 1.133.853	€ 1.118.449	€ 1.022.526
Vervoerskosten	€ 342.971	€ 359.104	€ 372.381	€ 373.005	€ 411.088	€ 396.132	€ 390.260
Telefoon kosten	€ 81.131	€ 74.435	€ 125.869	€ 129.603	€ 111.272	€ 113.724	€ 111.806
Overige keuringskosten	€ 503.369	€ 374.426	€ 933.302	€ 1.101.215	€ 903.270	€ 1.168.254	€ 1.166.359
ICT	€ 167.373	€ 224.165	€ 148.342	€156.698	€ 160.680	€ 171.959	€ 194.428
Rentelasten	€ 28.257	€ 16.573	€ 14.331	€ 9.791	€ 5.920	€ 5.966	€ 4.909
Onvoorzien en incidenteel	€ 558.831	- € 106.591	-	-	-	-	-

Aantal geregistreerde bedrijven

Aantal geregistreerde bedrijven	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Teelt	1.528	1.451	1.353	1.283	1.237	1.195	1.160
Handel	253	234	228	215	202	199	200

Van het aantal geregistreerde bedrijven is een deel aangesloten op het online klantenloket (DKL):

- DKL: 86%
- Niet-DKL 14%

Op ketenregister kunnen twee type aansluitingen worden afgenomen: Full, dat wil zeggen inclusief koppeling met CLIENT Export of Medium, zonder de koppeling met CLIENT Export. Het aantal aangesloten bedrijven eind 2016 is:

- Ketenregister Medium: 12. Voor 49 bedrijven wordt de aansluiting gebouwd.
- Ketenregister Full: 10. Voor 5 bedrijven wordt de aansluiting gebouwd.

Inspecties en inspectieresultaten

Import- en exportinspecties	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal importinspecties (zendingen)	1.317	1.463	478	436	439	357	481
Volume importinspecties (partijen)	1.589	1.734	932	692	725	655	524
Aantal afkeuringen import (partijen)	3	3	0	2	0	0	0
Aantal exportinspecties (zendingen)	10.981	8.826	7.332	7.758	7.108	8.902	12.728*
Volume exportinspecties (partijen)	286.726	257.473	289.236	239.146	195.000	272.608	331.586
Aantal afkeuringen export (partijen)	912	671	493	484	474	670	726

* hoger door een andere methodiek.

Keuringen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal veldkeuringen	44.282	43.928	43.008	42.449	44.541	47.234	48.858
Aantal afkeuringen veldkeuring	1.239	874	1.893	2.436	1.236	2.301	1.408
Aantal monsterkeuringen	16.378	17.339	18.933	20.793	20.816	22.284	23.148
Aantal afkeuringen monsterkeuringen	167	101	219	520	649	634	493
Aantal droge keuringen	141	172	176	141	161	189	137
Aantal afkeuringen droge keuring		20	19	9	12	9	8

Aantal plantenpaspoort inspecties	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal afgegeven plantenpaspoorten	24.427	25.715	24.635	23.877	24.000	27.144	26.800
Aantal vondsten stengelaal tulp	22	29	57	22	89	49	49
Aantal vondsen stengelaal narcis	28	35	24	32	41	29	45

Notificaties (fytosanitair)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal notificaties van derde landen doorgezet door NVWA naar BKD voor onderzoek	14	23	24	17	16	1	3

Waarschuwingen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Waarschuwingen door BKD	-	-	4	19	10	4	10

Tuchtrecht

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaken overgenomen door AID/NVWA (strafrechtelijke vervolging)							2
Tuchtzaken afgehandeld	12	14	6	27	20	13	20
Zitting	12	14	6	8	7	10	11
Voorzittersbeschikking	-	-	-	19	13	3	9
Niet ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding bewezen	12	14	6	8	7	10	11
Overtreding niet bewezen	0	0	0	0	0	0	0
Geldboete (onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk)	12	13	6	27	20	13	20
Beroep aangetekend bij CBB	-	-	-	1	1	1	1
Aantal uitspraken CBB in beroepszaak	-	-	-	1	1	1	0
CBB verklaart beroep gegrond	-	-	-	0	0	0	-
CBB verklaart beroep ongegrond	-	-	-	1	1 (boete verlaagd)	1	-

Bezwaren en beroepen

Keuringsbeslissingen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bezwaarschriften	6	1	0	1	4	1	1
Aard	Klassering en facturering	Markt aangelegen-heid	-	Onbekend	WOB en klassering	WOB	WOB
Niet ontvankelijk	1	1	-		1	0	0
(Deels) gegrond	0	0	-		1	0	0
Ongegrond (keuringsbeslissing blijft in stand)	4	0	-		1	1	1
Beroepen	0	0	1	0	0	1	1
(Deels) gegrond	-	-	0	-	-	1	-
Ongegrond	-	-	1	-	-	0	-

Klachten Hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ontvangen klachten	0	0	0	20	3	20	2

Bijlage II: Overzicht gesprekspartners

Organisatie	Personen
Ministerie van Economische Zaken	Anita Conijn Marien Valstar Henk Schollaart
NVWA	Wim van der Sande Jack Wijnands
Anthos	Henk Westerhof
KAVB	Prisca Kleijn
Voorzitter bestuur BKD	Kees van Ast
BKD	Vincent Cornelissen Bert Pinxterhuis Huub Fris Gea Helms Arnout Drop

Bijlage III: Documenten

Wetten en besluiten

- Kaderwet zelfstandige bestuursorganen
- Landbouwkwaliteitswet
- Landbouwkwaliteitsbesluit 2007
- Landbouwkwaliteitsregeling 2007
- Plantenziektenwet
- Regeling tarieven Plantenziektenwet
- Besluit mandaat, volmacht en machtiging keuringsdiensten 2013

Reglementen, statuten en tarieven

- Statuten van de BKD (2-12-2008)
- Keuringsreglement bloembollen 2013 – als bedoeld in artikel 7 van de Landbouwkwaliteitswet
- Uitvoeringsrichtlijnen
- Tarieven keuringen 2016
- Tariefontwikkeling bij de BKD periode 2010-2016

Relatie het BKD - het ministerie van EZ en het (voormalige) ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

- Verslagen voor- en najaarsoverleggen tussen de BKD en het ministerie van EZ
- Brief van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de BKD, betreffende 'Kaderwet zelfstandige bestuursorganen' (12-03-2010)
- Aansturings- en informatieprotocol BKD (04-12-2003)
- Meerjarige overeenkomst plantenkeur (2007)
- Afspraken plantenkeur (2012)
- Meerjarig toezichtsprogramma 2016 – 2018

Jaarverslagen en jaarrekeningen

- Jaarverslagen van de BKD 2010 tot en met 2016
- Accountantsverslagen van de BKD 2010 tot en met 2016
- Jaarrekeningen van de BKD 2010 tot en met 2016

Interne en externe audits

- Beoordelingsrapporten Raad voor Accreditatie 2014 tot en met 2016.
- Actie en besluitenlijst, agenda's en dashboard van Kwaliteitsoverleg.

Overig

- Johan de Kruijf, Pieter Zwaan en Sandra van Thiel, Keuri(n)g georganiseerd? – Een onderzoek naar de positionering van de vier Keuringsinstellingen voor plantaardig materiaal in het publieke domein (6 mei 2014).
- Overzicht klachten en beroepen
- Brief van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, betreffende 'Aanpassing van het fytosanitair exportstelsel' (13-07-2012)
- CBS (cijfers ziekteverzuim)
- Website van de BKD.

Nassaulaan 1
2514 JS Den Haag

+31 (0)70 359 6955
info@kwinkgroep.nl
www.kwinkgroep.nl

KWINK GROEP